

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra policejních činností

Výkon služby pořádkové policie na základních útvarech a připravenost absolventů základní odborné přípravy na výkon služby po nástupu na základní útvar

Bakalářská práce

**Performance of riot police service in basic units and readiness of
graduates of basic training for post-employment service to the basic unit**

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Mgr. Ing. Radomír HEŘMAN, MBA

AUTOR PRÁCE

Michal ŠTEIER

PRAHA

2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Olšanech u Prostějova, dne 26. 8. 2022

Michal ŠTEIER

ANOTACE

Předložená bakalářská práce pojednává o základní formě služby u Policie České republiky. Nejnižším organizačním článkem jsou obvodní (v Praze místní) oddělení Policie ČR, která jsou nenahraditelnou složkou ve fungování celé organizace. Jedním z klíčových prvků efektivního fungování policie je obměna stávajících příslušníků za nováčky, kteří musí absolvovat základní odbornou přípravou, bez níž by nebyli schopni vykonávat běžný výkon služby na základních útvarech. V této bakalářské práci se zaměřuji především na službu pořádkové policie a na činnosti, které vykonávají obvodním oddělení. Dále překládám základní informace o odborné přípravě a následné hodnocení připravenosti nově příchozích policistů pro běžný výkon služby.

KLÍČOVÁ SLOVA

Policie ČR * vedení * obvodní oddělení * výkon služby * veřejný pořádek * základní odborná příprava * absolventi

ANOTATION

The submitted bachelor's thesis deals with the basic form of service at the Police of the Czech Republic. The lowest organizational link is the district (local in Prague) departments of the Police of the Czech Republic, which are an irreplaceable component in the functioning of the entire organization. One of the key elements of the effective functioning of the police is the replacement of existing officers with newcomers, who must complete basic professional training, without which they would not be able to carry out the normal performance of service in basic units. In this bachelor's thesis, I focus mainly on the service of the riot police and on the activities carried out by the district department. I also translate basic information about professional training and the subsequent assessment of the readiness of newly arrived police officers for the normal performance of their duties.

KEYWORDS

Police of the Czech Republic * leadership * police department * service performance * public order * basic training * graduates

OBSAH

Úvod	5
1 Policie ČR	7
1.1 Historie a vývoj pořádkové služby	8
1.2 Po 2. světové válce.....	9
1.3 Po roce 1989	9
1.4 Období mezi roky 2005 - 2014	10
1.5 Současnost pořádkové služby Policie ČR	11
2 Organizační struktura	12
2.1 Další útvary služby pořádkové policie.....	14
3 Obvodní oddělení	18
3.1 Specifika obvodního oddělení.....	19
3.2 Úkoly základních útvarů.....	19
3.3 Základní formy činnosti pořádkové policie	20
3.3.1 Obchůzková činnost.....	20
3.3.2 Hlídková činnost.....	21
3.3.3 Dozorčí služba	22
3.4 Den hlídkového policisty	23
3.5 Community policing	25
3.6 Role manažerské.....	26
3.6.1 Vedoucí oddělení	27
3.6.2 Zástupce vedoucího	28
3.6.3 Velitel směny.....	29
4 Základní odborná příprava 2022	32
4.1 Délka a rozdělení základní odborné přípravy	33
4.2 Vzdělání a cíle základní odborné přípravy.....	35
4.3 Kladné a záporné poznatky a návrh na zlepšení	37
5 Dotazník pro vedoucí	40
5.1 Vyhodnocení dotazníku	43
6 Zhodnocení připravenosti absolventů ZOP	44
Závěr	47
Seznam použité literatury	49

Úvod

Jako téma své bakalářské práce jsem si vybral výkon služby pořádkové policie na základních útvarech a připravenost absolventů základní odborné přípravy. Výběr tohoto tématu pro mě nebyl těžký, neboť jsem za svoji služební kariéru prošel několika útvary a v současné době mám, jako policista určený k řízení výkonu hlídkové služby na obvodním oddělení, na starosti právě nově nastupující policisty a jejich proces adaptace na základním útvaru. Mou hlavní pracovní náplní je organizování hlídkové služby, řízení, kontrolu a vedení nově nastupujících policistů. Zde je jasně patrné, proč jsem si toto téma bakalářské práce vybral.

Na začátku této práce se věnuji obecným náležitostem týkajících se Policie České republiky jako celku, soustředím se zejména na službu pořádkové policie. Současně zde nabízím pohled na neméně důležitou věc a to je historie policie a četnictva, konkrétnější jsem pak u posledních desetiletí. Historie jak se odehrála, jaké byly změny a pohledy na policisty jsou logicky neměnné a беру je pouze jako doplnění celé této bakalářské práce. Nicméně je v kontextu celé práce je důležité se zmínit i o tomto. Součástí první části je také rozdělení na další organizační články pořádkové policie, jak jsou v současnosti nastaveny. Velmi důkladně se věnuji oddělení hlídkové služby, protože si myslím, že v postavení pořádkové policie má svoje místo hned pod obvodními/místními odděleními. Krátkou formou se také snažím přiblížit a objasnit další články policie, jako jsou pořádková jednotka, poříční oddělení, pohotovostní motorizovaná jednotka v Praze a na jednoduchém vyobrazení je jasně patrné, že přesto, že vše patří ke službě pořádkové policie, tak některé organizační články spadají přímo pod krajské ředitelství policie a některé jsou v dikci územního odboru.

Ve třetí kapitole popisují základní výkonný organizační článek služby pořádkové policie, kterým jsou obvodní oddělení. Snažím se zde osvětlit fungování základních útvarů a jejich činnost. Obvodní oddělení a na nich sloužící policisté jsou totiž v každodenním přímém kontaktu s veřejností, a právě proto by se zde nejvíce měly uplatňovat základní hodnoty Policie České republiky, které jsou dány Etickým kodexem a to profesionalita, nestrannost, odpovědnost, ohleduplnost a bezúhonnost.

Součástí třetí kapitoly je neméně důležité představit také pozici vedoucího, zástupce a velitele směny na obvodním/místním oddělení. Ačkoli by se mohlo zdát, že jde o nevýznamné záležitosti, tak právě ve schopnostech, empatiích, inteligenci a chování výše jmenovaných příslušníků policie právě na těchto pozicích, jsou základy celé struktury Policie ČR postaveny. Již v dobách dávno minulých se dle velitele jednotky dalo vyzorovat, jak se bude chovat zbytek týmu. A protože je policie především o týmové práci a soudržnosti, tak nelze opomenout ani faktor nejvyššího, tedy velitele, který by měl mít schopnosti a dovednosti, aby celé oddělení, všechny ty policisty a občanské zaměstnance držel v rozumné míře v co nejlepší atmosféře, přátelskosti a nejlepší kondici.

V navazující, tedy 4. kapitole, je mým záměrem představit základní odbornou přípravu, která je povinnou součástí policejního vzdělání. Být policistou není jen obyčejné zaměstnání, ale především poslání. A jelikož se nikdo policistou nerodí, je třeba se na mnohdy vysoce náročnou službu připravit. Tuto funkci a místo ke vzdělání plní právě základní odborná příprava. Policejní školské zařízení poskytuje prostor pro osvojení si základních metod a postupů, které jsou v přímém výkonu služby vyžadovány. Na konci této kapitoly předkládám osobní pohled na základní odbornou přípravu a pokouším se navrhnout řešení, které by mohly vést ke zlepšení připravenosti nově nastupujících policistů. Po nejnovějších zkušenostech s nově nastoupivšími kolegy jsem také vcelku obsáhle v této části nastínil, jakým směrem by se mělo vzdělávání i Policie ČR posunout, a kterým směrem vydat.

V závěrečné fázi této bakalářské práce jsem vytvořil dotazník pro vedoucí obvodních oddělení o míře připravenosti nově nastupujících policistů na Územním odboru Olomouc, Krajského ředitelství Policie ČR Olomouckého kraje, kde působím. V návaznosti na téma této práce mě zajímaly jejich názory a postřehy související s absolventy základní odborné přípravy a jejich aplikaci do běžného výkonu služby.

1 Policie ČR

„Pojem policie vznikl jako český ekvivalent známého řeckého výrazu „polis“, což v překladu znamená obec či město. Lze se také setkat s řeckým výrazem „politeia“, což je v překladu státní správa“¹.

Policie je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor. O tom není třeba diskutovat. Už tato první věta jasně definuje postavení policie České republiky. Pro všechny příslušníky jsou dva nejdůležitější zákony, kterými se policisté řídí:

1. **zákon č. 361/2003 Sb. o Služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů**, který je účinný od 1. 1. 2007 a
2. **zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky**, který začal být účinný od 1. 1. 2009

Již ve druhém odstavci jsem uvedl, že se jedná o ozbrojený a bezpečnostní sbor. Do kategorie ozbrojených sborů lze zařadit také Armádu ČR, Celní správu ČR nebo třeba Vězeňskou službu ČR. Pod pojmem bezpečnostní sbor si lze představit, že i policie je zařazena do struktury tzv. integrovaného záchranného systému (dále už jen IZS). Dalšími složkami IZS jsou kupříkladu hasičský záchranný sbor ČR či záchranná služba ČR. Hlavním cílem je ochrana obyvatel a zajišťování vnitřního pořádku.

Policie má dle § 2 zák. 273/2008 Sb. o Policii České republiky několik úkolů:

1. „chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek
2. předcházet trestné činnosti
3. plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.“²

Úkolů policie je samozřejmě mnohem více než výše zmiňované, ale tyto tři jsou stěžejní.

Rád bych se zastavil u pojmu **veřejný pořádek**. Termín veřejný pořádek není nikde definován, žádný právní výklad nebo zákon toto neupravuje i přesto, že mnoho dalších složek, nařízení a pokynů s tímto pojmem pracuje a zmiňuje.

¹ MACEK, P. a kol. 2004. *Základy teorie policejné bezpečnostní činnosti*. vyd. 1. Praha: Police history, 2004. ISBN 80-86477-21-5.

² Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky

Moji oblíbenou a pro policisty pořádkové služby policie naprosto zásadní definicí veřejného pořádku je, že se jedná o „souhrn společenských vztahů, které vznikají, rozvíjejí se a zanikají na místech veřejných a veřejnosti přístupných, které jsou upraveny právními i neprávními normativními systémy, jejichž dodržování je významné ke klidnému a bezporuchovému chodu společnosti“³.

Již v § 2 zák. č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky se píše, že jeden z nejhlavnějších úkolů policie je chránit bezpečnost osob a majetku a také veřejný pořádek.⁴ Jde o to, aby se občané České republiky cítili bezpečně. Policie je zde od toho, aby tento stav udržovala permanentně v příslušných mezích, neřku-li v mezích zákona. Zde musím zmínit, že ve výzkumech za poslední roky se „Česká republika objevuje mezi první desítkou nejbezpečnější zemí na světě.“⁵ Na to si myslím, můžeme být hrdí.

1.1 Historie a vývoj pořádkové služby

„Policie má základy již v prvorepublikových bezpečnostních složkách, četnictvu a státní policii. Četnictvo bylo jedním z prvních ozbrojených sborů na našem území, které udržovalo veřejný pořádek, bezpečnost. Jednalo se o vojensky organizovaný sbor, který nosil stejnokroj. Organizační struktura četnictva a jeho úkoly se staly základem pro pořádkovou policii. Státní policie působila jako četnictvo pro výkon policie, ale navíc ještě pro sledování politických protivníků. Pořádkovou službu lze rozdělit do několika vývojových fází, které sahají až do historie období první republiky 1918 - 1945, kdy si v tomto období četnictvo vybudovalo velmi dobrou pověst, respekt a úctu většiny obyvatel. Policie je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, kde musí být naprostý pořádek a morálka na nejvyšší úrovni.“⁶

³ ZÁMEK, D., *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR*, Plzeň, Aleš Čeněk, s.r.o., 2013, ISBN 978-80-7380-429-9.

⁴ Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky

⁵ Dostupné z: <https://www.unyp.cz/cs/news/ceska-republika-osma-nejbezpecnejsi-zeme-sveta>

⁶ HRINKO, M. a kolektiv, *Pořádková činnost policie*, Plzeň, Aleš Čeněk, s.r.o., 2020, s. 67. ISBN 978-80-7380-793-1.

1.2 Po 2. světové válce

„Další období pořádkové služby sahá do doby po 2. světové válce (1945 - 1989). Toto období bylo pro pořádkovou službu významné, ale jen přechodně. Bezpečnostní sbory byly nahrazeny Sborem národní bezpečnosti (SNB), kdy se jednalo o sbor uniformovaný a částečně pohotovostní. Příslušníci pořádkové služby byli vybaveni služebním stejnokrojem zelené barvy. Pro toto období bylo dále významné zřízení a činnost stanic SNB. Pořádková služba byla v roce 1969 začleněna jako odbor na nově vzniklé hlavní velitelství Veřejné bezpečnosti. Odbor služby pořádkové policie měl v té době celkem devět příslušníků, kromě náčelníka. Činnost byla zaměřena na dvě oblasti — přímý výkon a šetření trestných činů a přestupků. V obou oblastech byla vydávána odborná stanoviska a vyjádření. Prováděna byla analytická činnost, byly vydávány metodické pokyny a připomínky k zákonům a právním předpisům. Služební úkoly se týkaly i kontrolní a metodické činnosti.“⁷

1.3 Po roce 1989

Poslední období pořádkové služby začíná po Sametové revoluci, tedy po roce 1989, kdy nejvýznamnějším bodem bylo přijetí nového zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Vzniklo hlavní velitelství Veřejné bezpečnosti České republiky, poté Policejní ředitelství a následně Policejní prezidium České republiky, které přetrvává až do současnosti. Toto období je velmi důležité a zajímavé, protože **zde můžeme poprvé zaznamenat zřízení ředitelství služby pořádkové policie a ředitelství služby železniční policie**. V tomto období vznikla jízdní policie, stálá pořádková jednotka s republikovou působností (později speciální pořádková jednotka v Praze), zásahové jednotky v některých krajích a také krajské pořádkové jednotky, což bylo na přelomu let 1990 a 1991.⁸

„Ředitelství služby pořádkové policie (ŘSPP) vzniklo 1. ledna 1994, kdy byl v čele ředitel a jeho zástupce. V tomto roce ještě nebylo ředitelství členěno

⁷ HRINKO, M. a kolektiv, *Pořádková činnost policie*, Plzeň, Aleš Čeněk, s.r.o., 2020, s. 67. ISBN 978-80-7380-793-1.

⁸ Srov. HRINKO, M. a kolektiv, *Pořádková činnost policie*, Plzeň, Aleš Čeněk, s.r.o., 2020, s. 67. ISBN 978-80-7380-793-1.

na oddělení, ale mělo jen dvanáct policistů a hlavním zaměřením byla především metodická činnost. V tomto období se u policie začala využívat také výpočetní technika a v roce 2000 se postupně začaly zřizovat další pořádkové jednotky. Na přelomu let 2003 a 2004 bylo ŘSP rozšířeno na metodické řízení a koordinační činnost u správ krajů a byla vytvořena přímá podpora výkonu služby. Jednalo se především o činnost zaměřenou na pátrání po pohřešovaných osobách a později na podporu při organizování bezpečnostních opatření zaměřených na divácké násilí, nedovolených shromáždění, festivaly atd.“⁹

1.4 Období mezi roky 2005 - 2014

„Po roce 2005 byla do působnosti ŘSP přidělena železniční policie a další z činností ředitelství byla problematika domácího násilí a problematika anti-konfliktních týmů. Dále se ředitelství ještě rozšířilo o problematiku sdružení AQUAPOL (sdružuje národní pořádkové a přímořské oddíly policií zemí v Evropské unii — společný boj proti organizované zločinnosti a terorismu na vodních plochách) a RAILPOL (v roce 2008 policie vstoupila do mezinárodní organizace, která se zabývala kriminalitou na železnicích); vše trvá dodnes, kromě železniční policie. Je nezbytné podotknout, že po roce 2005 byly do struktury ŘSP začleněny další odbory. V tomto období se k ředitelství přidaly další problematiky zaměřené na kynologii, hipologii a policejní potápěči“¹⁰.

„Prvního dubna 2006 bylo sloučeno s ředitelstvím služby železniční policie a neslo název Ředitelství služby pořádkové policie a služby železniční policie Policejního prezidia ČR. Dne 1. září 2008 byly do struktury ředitelství začleněny také odbor služební kynologie a hipologie a odbor speciálních potápěčských činností a výcviku, které dříve přímo řídil náměstek policejního prezidenta pro uniformovanou policii.“¹¹

Do roku 2008 působila na území České republiky pouze jedna speciální pořádková jednotka, a to v Praze. Z důvodu snížení bezpečnostních rizik byla v republice zřízena další speciální pořádková jednotka v Brně, a od roku 2012

⁹ Srov. HRINKO, M. a kolektiv, *Pořádková činnost policie*, Plzeň, Aleš Čeněk, s.r.o., 2020, s. 68. ISBN 978-80-7380-793-1.

¹⁰ HRINKO, M. a kolektiv, *Pořádková činnost policie*, Plzeň, Aleš Čeněk, s.r.o., 2020, s. 68. ISBN 978-80-7380-793-1.

¹¹ Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/reditelstvi-sluzby-poradkove-policie-268814.aspx>

vznikly další speciální pořádkové jednotky v moravskoslezském (sídlo ve Frýdku-Místku) a ústeckém kraji.¹²

V období let 2007 až 2008 se začala policie reformovat a došlo k velkým organizačním změnám. Na začátku roku 2009 vstoupil v platnost zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a zároveň tento rok nastaly opravdu zásadní změny v policii, kdy byla zrušena okresní ředitelství policie a nahrazena územními odbory.¹³ „Správy Policie ČR byly nahrazeny krajskými ředitelstvími policie a pořádková policie začala spadat spolu s dopravní policií pod vnější službu. **„1. ledna 2009 byl název změněn na Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia ČR“**¹⁴, tak jak jej nyní známe.

V roce 2010 byly okresy sloučeny do územního odboru. Toto vše mělo přispět ke zlepšení policie a přiblížení se občanům.¹⁵

1.5 Současnost pořádkové služby Policie ČR

„Od roku 2014 se začaly zřizovat další výkonné články služby pořádkové policie“¹⁶ a její podoba zůstává dodnes.

„Služba pořádkové policie České republiky představuje výkonný článek policejní organizace, neboť převážná část jejich sil plní úkoly bezprostředně v terénu, v přímém kontaktu s osobami, a to každodenně a nepřetržitě.“¹⁷

„Obecně se dá charakterizovat činnost pořádkové policie v rámci veřejné pořádkové činnosti policie jako druh správně-bezpečnostních činností, který je tvořen systémem opatření a úkonů policejně-bezpečnostních orgánů, především preventivního, ale i represivního charakteru, založený na zákonech

¹² Srov. HRINKO, M. a kolektiv, *Pořádková činnost policie*, Plzeň, Aleš Čeněk, s.r.o., 2020, s. 68. ISBN 978-80-7380-793-1.

¹³ Srov. HRINKO, M. a kolektiv, *Pořádková činnost policie*, Plzeň, Aleš Čeněk, s.r.o., 2020, s. 68. ISBN 978-80-7380-793-1.

¹⁴ Dostupný zdroj: <https://www.policie.cz/clanek/reditelstvi-sluzby-poradkove-policie-268814.aspx>

¹⁵ HRINKO, M. a kolektiv, *Pořádková činnost policie*, Plzeň, Aleš Čeněk, s.r.o., 2020, s. 68. ISBN 978-80-7380-793-1.

¹⁶ HRINKO, M. a kolektiv, *Pořádková činnost policie*, Plzeň, Aleš Čeněk, s.r.o., 2020, s. 68. ISBN 978-80-7380-793-1.

¹⁷ MACEK, P. a kol. *Pořádková činnost policie*, druhé upravené vydání, Praha, 2008, s. 44. ISBN 978-80-86477-45-9.

a jiných právních předpisech, směřujících k zajištění ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti osob a jejich majetku.“¹⁸

Teprve s narůstajícími a přibývajícími problémy, zvýšení odbornosti a zvětšení okruhu práce došlo ke vzniku nových složek jako je Služba kriminální policie a vyšetřování, pyrotechnická služba apod. Prakticky do všech myslitelných odvětví lidského života zasahuje výkon policistů ze služby pořádkové policie. Ať už jde o dohled nad veřejným pořádkem na ulicích, řešení méně závažných trestných činů (tzv. přečinů), bezpečnostních opatření na sportovních utkáních, zajištění koncertních opatření, festivalů, vánočních trhů a v neposlední řadě běžná agenda jsou vykonávány policisty pořádkové služby.

2 Organizační struktura

Abychom pochopili, co je vůbec slovo struktura, je třeba si tento pojem objasnit. „**Struktura** (z latinského slova *struere*, skládat, sestavovat, budovat, pořádat) označuje způsob složení, vnitřního uspořádání nějakého objektu zejména pokud vykazuje nějaké pravidelnosti a zákonitosti. Je to souhrn vztahů mezi prvky nějakého seskupení.“¹⁹

Struktura celé Policie ČR je samozřejmě složitější, kdy na úplném vrcholu stojí nejvýše postavený policista v České republice – policejní prezident. Jelikož se ale tato práce vztahuje ke službě pořádkové policie, dovolím si v následujícím textu nastínit pouze organizační strukturu ředitelství služby pořádkové policie.

Ředitelství služby pořádkové policie (ŘSPP) spadá přímo pod 1. náměstka policejního prezidenta. V čele je ředitel v hodnosti plukovník a má svého náměstka ve stejné hodnosti.

Ředitelství služby pořádkové policie (ŘSPP) vykonává odbornou řídicí, organizační a metodicko-kontrolní činnost na úseku pořádkové policie, služební kynologie a hipologie a speciálních potápěčských činností a výcviku²⁰. V současné době má tři odbory:

1. Odbor metodiky, koordinace a podpory výkonu služby

¹⁸ Srov. PORADA, F., FILÁK, A. a kol., *Základy teorie a metodologie policejních věd a teorie policejně bezpečnostních činností*, Praha PA ČR, 2007, s. 156. ISBN-978-80-7251-239-3.

¹⁹ Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Struktura>

²⁰ <https://www.policie.cz/clanek/reditelstvi-sluzby-poradkove-policie-268814.aspx>

2. Odbor služební kynologie a hipologie

1. Chovatelská stanice služebních psů Prackovice nad Labem
2. Výcvikové středisko psovodů a služebních psů Dobrotice
3. Výcvikové středisko psovodů a služebních psů Býchory
4. Výcvikové středisko psovodů a služebních psů Plzeň
5. Remontní a výcviková stáj v Písku

3. Odbor speciálních potápěčských činností a výcviku

1. Oddělení Brno
2. Oddělení Frýdek-Místek²¹

Službu pořádkové policie tvoří

1. ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky (ŘSPP),

2. v krajském ředitelství policie

1. odbor služby pořádkové policie (OSPP),
2. speciální pořádková jednotka (SPJ),
3. pohotovostní motorizovaná jednotka (PMJ),
4. zásahová jednotka (ZJ),
5. speciální jednotka,
6. oddělení hlídkové služby (OHS),
7. obvodní oddělení (OOP),

3. v městském ředitelství policie (Brno, Ostrava, Plzeň)

1. oddělení hlídkové služby (OHS),
2. obvodní oddělení (OOP),

4. v obvodním ředitelství policie (Praha I-IV)

1. oddělení hlídkové služby (OHS),
2. místní oddělení (MOP)²²

Základní útvary:

1. Obvodní oddělení PČR
2. Místní oddělení PČR (jen v Praze)

²¹ Dle organizační struktury – běžně dostupné v Intranetu Policie ČR, v systému e-SIAŘ – elektronická sbírka interních aktů řízení Policie ČR

²² Srov. Pokyn policejního prezidenta č. 26 ze dne 20. února 2019

Další výkonné články podílející se na plnění úkolů pořádkové služby:

1. oddělení Metro (jen v Praze)
2. pořiční oddělení (Praha + místa velkých přehrad)
3. pohotovostní motorizované jednotky
4. útvary jízdnic policie
5. vězeňské eskortní oddíly
6. útvary služební kynologie (psovodi)
7. krajské pořádkové jednotky
8. oddělení hlídkové služby²³

2.1 Další útvary služby pořádkové policie

Pořiční oddělení – zajišťuje ochranu veřejného pořádku, bezpečnost a osob a majetku na významných vodních plochách a vodních tocích. Zmíním především pořiční oddělení Policie ČR na Labi, na řece Vltava nebo pořiční oddělení vodní nádrži Slapy. Jedná se většinou o malá oddělení s menším počtem sloužících policistů. Velitel je v hodnosti podporučík.

Oddělení hlídkové služby (OHS) – tímto útvarem policie bych se rád nyní zabýval detailněji, neboť se jedná o prakticky nejzákladnější, ale současně jeden z nejrozšířenějších útvarů v rámci celé Policie ČR. Svoje nezastupitelné místo má především ve větších městech, kde se předpokládá vysoký nápad trestné činnosti, vysoký počet bezpečnostních akcí/opatření, výskyt problémových a vyloučených lokalit a zvýšené riziko, kde by mohl být narušen veřejný pořádek.

Oddělení hlídkové služby je zřízeno pod územním odborem (např. ÚO Prostějov), k výkonu hlídkové činnosti. Působí primárně (pokud není výjimečně rozhodnuto jinak) jen v rámci teritoria územního odboru, který jej zřídil. Hlavní náplní práce je výkon prvosledových hlídek, eskorty osob omezených na osobní svobodě (např. dodávaných do výkonu trestu odnětí svobody), hlídková činnost jako prevence kriminality, předchází a zabraňuje narušení veřejného pořádku a spolupodílejí se na jeho obnově nebo jsou policisté tohoto útvaru také využíváni na nepředpokládané řešení situací typu živelné pohromy a přírodní katastrofy, povodně, pátrací akce, havárie, střežení objektů apod. Většinou jsou současně

²³ Srov. HRINKO, M. a kolektiv, *Pořádková činnost policie*, Plzeň, Aleš Čeněk, s.r.o., 2020, s. 71. ISBN 978-80-7380-793-1.

policisté OHS také zařazeni v pořádkové jednotce, o které se zmiňuji ve stručnosti na dalších stranách této bakalářské práce.

V rámci pořádkové policie, vlastně i celé policie ČR jako celku, není nižšího organizačního článku, než je oddělení hlídkové služby. Například jen v rámci hlavního města Prahy jsou tato oddělení hlídkové služby čtyři a kopírují tak rozdělení Prahy na čtyři Obvodní ředitelství policie Praha (I – IV). Na každém takovém oddělení slouží více než 80 policistů ve třech nejnižších policejních hodnostech od strážmistra po podpraporčíka. Vedoucí oddělení má důstojnickou hodnost v 6. tarifní třídě (podporučík), stejně tak jeho jeden či dva zástupci (dle velikosti oddělení). Vedoucí je podřízen přímo řediteli územního odboru. Systém či délka služeb není pevně dán centrálně celorepublikovým nařízením či rozkazem policejního prezidenta. Ředitel územního odboru, v rámci jehož teritoria byla OHS zřízena, svým rozkazem vydá statut oddělení hlídkové služby a priority oddělení hlídkové služby, kde přesně vymezí působnost oddělení hlídkové služby, organizační strukturu, základní úkoly, specifikace a odlišnosti ve výkonu služby, systemizaci funkcí, systém výkonu služby apod., které jsou pro sloužící policisty závazné.

V rámci Olomouckého kraje byla v posledních dvou letech zřízena oddělení hlídkové služby v Prostějově, Přerově a v Šumperku. Stala se nedílnou součástí Policie ČR Olomouckého kraje, kde si příkladným plnění svých povinností, počtem eskort, bezprostředním zadržením pachatelů trestné činnosti nebo v neposlední řadě velmi kvalitní prací na úseku bezpečnosti a plynulosti silniční dopravy, zjištění řidičů pod vlivem návykových látek apod. zabezpečila velmi dobré jméno.

Jelikož jsem několik prvních let sloužil i já na oddělení hlídkové služby, tak toto oddělení beru pro začínající policisty jako ideální útvar pro začátek služební kariéry a po zapracování a zjištění co vlastně náročná služba u Policie ČR obnáší, přechod na obvodní oddělení a dále zdokonalování a učení se nových znalostí a dovedností. Současně vnímám OHS jako velmi dobrou podporu pro již kvalifikovanější policisty obvodních/místních oddělení Policie ČR.

Oddělení Metro – zabývá se policejní prací ve stanicích metra, jejich vestibulech, v okolí kolejí, ale i samotných vlakových soupravách. Z výše uvedeného vyplývá jednoznačná dislokace útvaru, který se nachází pouze v hlavním městě Praze.

Útvary jízdní policie – nebo-li služební hipologie, kdy jsou k výkonu hlídkové služby pořádkové policie využíváni koně. Podílejí se především na zajišťování ochrany veřejného pořádku při konání většího shromáždění osob, demonstracích nebo fotbalových utkáních. Obzvláště účinným, minimálně z psychologického hlediska jsou služební koně především při fotbalových rizikových utkáních, nechvalně proslulých fanoušků Baníku Ostrava, či Sparty Praha.

Služební kynologie - Psovodi se služebními psy jsou zařazeni na oddělení služební kynologie u všech krajských ředitelství policie. Jejich práce je provádět všechny potřebné činnosti, počínaje prací na místě trestného činu a v jeho okolí, přes vyžádání na zákroky při signálech k ochraně objektů a narušení veřejného pořádku až k plánovanému výkonu služby a k preventivní činnosti v místech možnosti páchaní trestných činů.²⁴

SPJ, KPJ, PMJ a PEO – **SPJ**, také Speciální (dříve stálá) pořádková jednotka je součástí měst Prahy, Brna, Ostravy a Ústí nad Labem a její hlavní náplní je spolupodílení se na zajištění veřejného pořádku a k jeho obnově při větším nasazení sil a prostředků. Typicky fotbalová utkání a demonstrace. Současně také posilují výkon hlídkové služby a zasahují/pomáhají v případech mimořádných událostí či přírodních katastrof. Policisté SPJ zakročují pod jednotným velením a běžně se jim říká těžkooděnci. Krajská pořádková jednotka (KPJ) je prakticky totožná forma služby pořádkové policie jako speciální pořádková jednotka s tím rozdílem, že působí ve všech 14ti „policejních“ krajích ČR²⁵.

Nesmím opomenout zmínit také psychologický aspekt pořádkových jednotek. Blízká přítomnost policejních složek v černých protiúderových kompletech může paradoxně zvyšovat úzkost shromážděných osob. Úzkost může vyvolat frustraci a pocit, že jednou je vnímán jako např. účastník demonstrace a je tedy pravděpodobné, že ponese následky situace, kterou sám nevyvolal, na níž nemá sebemenší podíl.²⁶

²⁴ Srov. dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/odbor-sluzebni-kynologie-a-hipologie-904727.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

²⁵ Srov. HRUDKA, J., ZÁMEK, D., *Organizace a činnost policejních služeb*, Praha: Police History, 2012, ISBN-978-80-86477-56-5.

²⁶ Srov. MIKŠÍK, O. *Hromadné psychické jevy – psychologie hromadného chování*, 1. vyd., Praha, 2005, s. 184. ISBN 80-246-0930-4.

V současné době se pořádkových jednotek využívá především ke zvládnutí demonstrací a různých bezpečnostních opatření. V mnoha situacích lze také hovořit o demonstraci síly policie.

PMJ je zkratka pro pohotovostní motorizovanou jednotku, která sídlí pouze v Praze. Jedná se policisty, kteří jsou vysíláni především na signály FHQ (First Hour Quintet – událost primárního významu) a většinou na místě události zasahují jako první. Mnoho z těchto příslušníků poté služebně povyšuje do zásahových jednotek.

PEO jsou útvary pořádkové policie, které již ve svém názvu pohotovostní a eskortní oddělení mají v hlavní náplni práce eskorty osob. Například v Olomouci nyní suplují neexistující oddělení hlídkové služby a podílejí se na běžné hlídkové činnosti. Zároveň jsou policisté této jednotky zařazení v krajské pořádkové jednotce.

Velitel oddělení je v 7. tarifní třídě v hodnosti nadporučík a jeho zástupce taktéž. Policisté jsou dle systemizace rozděleni do 4 směn tak, aby byl zabezpečen nepřetržitý výkon služby, přičemž se jedná o výkon služby venku tzv. „na ulici“. Vzhledem k tomu, že je tento útvar krajský, nikoli územního odboru, mají zde sloužící policisté výkon služby možný po celém krajském ředitelství. Není výjimkou služba jeden den v jednom městě, další den v jiném a třetí den zase v jiném. Vše se odvíjí od aktuální bezpečnostní situace, která v kraji panuje. Častá jsou také nasazení při zajišťování a obnově veřejného pořádku či střežení objektů a majetku. V nedávné minulosti se např. policisté pohotovostního a eskortního oddělení Krajského ředitelství Policie Olomouckého kraje několik dní nepřetržitě velmi aktivně podíleli na bezpečnostním opatření po tornádu, které zpusťořilo obce na jižní Moravě.

Zásahové jednotky – dislokovány současně pouze v osmi krajích (např. Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje nemá zásahovou jednotku) a ve dvou jaderných elektrárnách (ZJ Temelín a Dukovany) Jejich stěžejní náplní práce jsou především zákroky proti pachatelům závažné trestné činnosti.

3 Obvodní oddělení

K plnění úkolů služby pořádkové policie jsou zřizována obvodní (v Praze místní) oddělení Policie ČR. „Obvodní oddělení jsou základními výkonnými organizačními články krajských ředitelství policie a jsou zřizována k plnění úkolů služby pořádkové policie.“²⁷

Na obvodním oddělení neslouží jen policisté ve služebním poměru, ale pracují zde také civilní osoby.

Obvodní oddělení je nejnižší organizační článek v pořádkové policii. Pakliže by se dala postavit pyramida služby pořádkové policie, tak obvodní oddělení bude základnou. A když je něco základnou, tak to musí být extra pevné a důležité, což obvodní oddělení bezpochyby jsou. Bez tohoto základního stavebního kamene by nemohly fungovat další navazující činnosti policie jako je kriminalistický ústav, pyrotechnická služba či služba kriminální policie a vyšetřování. Současně je třeba říci, že nejvíce policistů v celé Policii ČR slouží právě na těchto základních útvarech. Na konci roku 2020 bylo v pořádkové službě zařazeno více než 17500 příslušníků policie.²⁸

Výše zmiňované civilní osoby mají na obvodním oddělení zejména podpůrnou funkci. Žádná z civilních osob pracujících pro policii není ve služebním poměru, nýbrž v klasickém pracovně-právním vztahu stejně, jako každý jiný pracovník v civilním sektoru. Na oddělení se jedná především o administrativní pracovníce na podatelně nebo recepční, které jsou prakticky první osobou, se kterou přijde občan při vstupu na oddělení do styku.

Za ministra vnitra Ivana Langera byl zahájen projekt P1000, který měl za cíl „zlidštit a zpříjemnit“ tvář policie. „Cílem této reformy je zaměření na vstřícný přístup policie k občanovi a vytvoření stavu důvěry k ní.“²⁹ Právě v tomto projektu vznikla současná podoba recepcí, které byly obsazeny civilisty. Policejní služebna má být jako místo důvěry a bezpečí. Po letech chátrání vytvořila moderní pracovní prostředí pro policisty, modernizací policejní služebny (na 1000 služeben po celé

²⁷ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012

²⁸ Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/cinnost-reditelstvi-sluzby-poradkove-policie-za-rok-2020>.

²⁹ DALECKÝ, J., FILÁK, A., CHMELA, Z., ZÁMEK, D. *Vybrané problémy služby pořádkové policie*, PA ČR, Praha, 2009, s. 15. ISBN-978-80-7251-303-1.

České republice) a vybavení policie potřebným technickým vybavením. *Za jeden rok bylo zvýšeno počet služeben s internetem z 9,8 % na 99,5 %.*³⁰

Do dalších civilních pracovníků můžeme počítat také automechaniky, opraváře, účetní, úklidová pracovníce vnitřních prostor. S respektem k těmto osobám je důležité zmínit, že jejich služby mají vliv na komfort policejní práce.

3.1 Specifika obvodního oddělení

Specifické úkoly a úkoly, které obvodní oddělení zajišťuje, jsou již dány v ZPPP č. 180/2012 o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. „Tímto závazným pokynem se upravuje činnost obvodních a místních oddělení krajských ředitelství Policie České republiky.“³¹

Obvodní/místní oddělení se zřizují v oblastech a místech, kde to vyžaduje bezpečnostní situace. Velká města mají i několik obvodních oddělení, např. město Olomouc má 4 obvodní oddělení (OOP Olomouc 1-4) v rámci územní působnosti statutárního města Olomouce.

3.2 Úkoly základních útvarů

Oddělení v souladu s principy služby veřejnosti plní úkoly policie³², především na úsecích

1. dohledu nad dodržováním veřejného pořádku a předcházení jeho narušení,
2. preventivní činností,
3. přestupkového řízení,³³
4. spolupráce s orgány územních samosprávných celků při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku.

Oddělení se spolupodílí na plnění dalších úkolů policie souvisejících

1. s dohledem na bezpečnost a plynulost silničního provozu³⁴,
2. s trestním řízením,
3. se železniční, vodní a leteckou přepravou,

³⁰ Dostupné z: http://www.langer.cz/texty.php?menu=93&texty_id=100

³¹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012

³² Dle § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

³³ Zákon č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zák. č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích

³⁴ Zákon č. 361/2000 Sb. o silničním provozu

4. s pátráním po osobách a věcech,
5. s dohledem nad problematikou zbraní, střeliva a výbušnin a bezpečnostního materiálu,
6. se zabezpečením ochrany transportů s jadernými materiály v silniční a železniční přepravě (dále jen „ochrana transportu“) na území České republiky,
7. se zabezpečením doprovodů a přepravy.

Oddělení plní další úkoly v součinnosti s dalšími službami policie, případně ve spolupráci s dalšími bezpečnostními sbory a složkami integrovaného záchranného systému, Armádou České republiky apod.³⁵

Služba na obvodním oddělení klade vysoké nároky na samotné příslušníky, neboť policisté musí mít znalost značného množství právních a interních předpisů, fyzickou a psychickou odolnost atd.

Je třeba poznamenat, že ne každé oddělení má stejné úkoly. Oddělení ve velkých městech má náplň práce prakticky stejnou, ale např. oddělení u velkých přehrad, v oblasti hor či v rekreačních oblastech je odlišné.

Velitelem obvodního oddělení je vedoucí, v hodnosti nadporučík a dle velikosti útvaru může mít jednoho až dva zástupce, přičemž jeden je zaměřen pro trestní řízení a druhý pro výkon služby.

3.3 Základní formy činnosti pořádkové policie

- Obchůzková služba
- Hlídková služba
- Dozorčí služba

3.3.1 Obchůzková činnost

„Obchůzková činnost je systematická, kvalifikovaná a zpravidla samostatná činnost policistů v okrscích založená na dobré místní a osobní znalosti a úzké součinnosti a spolupráci se státními orgány, orgány územních samosprávných celků (např. zastupitelstvo obce, zastupitelstvo kraje, rada obce, starosta, obecní úřad, obecní nebo městská policie) a právníckými a fyzickými osobami

³⁵ Srov. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012

vykonávaná zejména k zajištění ochrany veřejného pořádku, k předcházení, zabraňování a odhalování trestné a jiné protiprávní činnosti a pátrání po osobách a věcech.“³⁶

Jak jsem již uvedl, tak policisté občůzkové činnosti úzce spolupracují s orgány obce, kde se zúčastňují především zasedání komise místní části svěřené části obce. Tyto každoměsíční zasedání, jsou pro policisty s územní odpovědností povinné.

Občůzková činnost je vykonávána zkušenějšími policisty (převážně ve 4. či 5. tarifní třídě) ve svěřeném teritoriu. Obecně se těmto policistům říká policista s územní odpovědností, laicky řečeno „územář“. Časová dotace pro výkon služby v přiděleném okrsku by měla představovat alespoň polovinu veškeré pracovní doby dotyčného policisty. Zde je záhodno říci, že toto se ve skutečnosti v podstatě neděje, neboť spisové a administrativní práce je tolik, že policista nemá prakticky šanci si čas vyhradit pro výkon služby ve svěřeném okrsku.

3.3.2 Hlídková činnost

„Je základní a systematická činnost příslušníků policie v úsecích nebo stanovištích, vykonávána zejména k zajištění ochrany veřejného pořádku, k předcházení, zabraňování a odhalování trestné a jiné protiprávní činnosti a pátrání po osobách a věcech.“³⁷

„Hlídková činnost je nejzákladnější formou služby pořádkové policie. Je vykonávána ve většině případů nováčky po základní odborné přípravě, policisty na praxi nebo příslušníky, kteří nejsou nebo nemají zájem o vyšší kvalifikovanější práci.“³⁸

Specifika výkonu hlídkové služby umožňují stanovit zásady činnosti policistů, které svým obsahem postihují zvláštnosti této organizačně taktické formy činnosti služby pořádkové služby. Jedná se o zásadu:

1. Plánování
2. Instruktaže

³⁶ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012

³⁷ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012

³⁸ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012

3. Veřejnosti a bezprostřednosti
4. Kontroly
5. Nepřetržitosti³⁹

Policie, stejně jako každá jiná firma, spoléhá na schopností lidí a efektivitu jejich práce. Osobně znám mnoho případů, kdy jsou policisté schopnými policisty v terénu, ale administrativní část práce se neobejde bez problémů. Jsou schopni velmi dobře vyřešit situaci na místě události, ale provedení nezbytné administrativy je pro ně obtížné. Někteří policisté v této pozici zůstávají celou svoji profesní kariéru.

3.3.3 Dozorčí služba

Je velmi významným informačním a výkonným prvkem systému policie. Zajišťuje rychlé předávání informací o skutečné bezpečnostní situaci na teritoriu základního útvaru, zabezpečuje vysílání policistů na místo události. Dozorčí služba zajišťuje akceschopnost základního útvaru.⁴⁰

Dozorčí službu (DS) vykonávají hlavně zkušenější policisté nepřetržitě 24 hodin denně. Pakliže se jedná o policejní stanici, která není obsazena policisty nonstop, musí být jasně označen telefonní kontakt pro občany, kam se obracet v případě nutnosti. Dozorčí služba se vykonává výhradně ve služebním stejnokroji.

Dozorčí služba v době mimo pracovní dobu řídí a organizuje chod obvodního oddělení a podléhá pod operační středisko krajského ředitelství. V době nepřítomnosti vedoucího nebo zástupce (popř. velitele směny) je nevyšším článkem na oddělení. DS vede příslušné pomůcky (knihu fonogramů a hlášení, protokol událost) a využívá IS instruktáž.⁴¹

Rozdílnost mezi dozorčími službami lze jednoznačně dokázat na příkladu, kdy v Praze dozorčí útvaru přijímá oznámení a také provádí prvotní výslechy osob. Kdežto například na obvodních odděleních v Olomouckém kraji dozorčí pouze

³⁹ MACEK, P. a kol. *Pořádková činnost policie*, 1. vyd., Praha, 2003, s. 22. ISBN 80-86477-16-9.

⁴⁰ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012

⁴¹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 158/2010 o provozu informačních systémů Instruktáž a Kniha evidence práce

oznámení přijme a k celé záležitosti si následně přizve tzv. výjezd obvodního oddělení, který si celý případ převezme a následně dále zpracovává.

3.4 Den hlídkového policisty

Na následujících řádcích demonstruji běžný den hlídky policie na obvodním oddělení v Olomouci. Služba začíná v 7 hodin. Přesně v sedm hodin ráno se všichni policisté, kteří začínají službu, setkají v zasedací místnosti. Zástupce vedoucího (popř. velitel směny) udělá prezentaci, jestli jsou všichni přítomni a zda jsou schopni výkonu služby. Jednou za čas proběhne také zkouška na přítomnost alkoholu u policistů. Dále zástupce vedoucího přečte události a důležité případy z minulého dne a dle informačního systému instruktáž rozdělí hlídky a obeznámí přítomné s pracovní náplní na daný den. Následně se zpracovatelé a policisté obchůzkové činnosti odeberou do svých kanceláří, kde zpracovávají přidělené spisy. Policisté hlídkové služby si u dozorčí služby vyzvednou věci potřebné pro výkon služby (především kalibrovaný přístroj na měření alkoholu v dechu, odborný název - *dräger*, orientační test na jiné omamné a psychotropní látky, odborný název - *drugwipe*, radiostanice a mobilní telefon s dálkovým nepřetržitým přístupem do policejních evidencí, odborný název – MBP nebo-li mobilní bezpečná platforma). Dozorčí služba policistům poté otevře zbrojní sklad, kde si policisté vezmou své zbraně.

Hlídka vyjíždí mimo základnu okolo půl osmé ráno. Pakliže není žádný aktuální problém v teritoriu obvodního oddělení, tak policisté hlídkují ve svěřené oblasti. V 8:45 hodin volá dozorčí služba radiostanicí, že na tramvajové zastávce čeká revizor dopravního podniku, který v městské hromadné dopravě „zachytil černého“ pasažéra. Tato osoba nemá žádný doklad totožnosti. Hlídka dorazí na místo za 5 minut a dle zákona o policii využije svého oprávnění a vyzve osobu k prokázání totožnosti. Totožnost muže je bez problému ověřena za 5 minut, údaje o osobě předány revizorovi a hlídka odjíždí. Od 9:30 – 10:30 hodin mají policisté plánovanou dopravně bezpečnostní akci na méně frekventované ulici. Oblečení v reflexních vestách náhodně zastavují projíždějící vozidla. Za dobu akce hlídka vyřeší 3 přestupky s řidiči motorových vozidel v příkazním řízení na místě zaplacené, v celkové výši 1000,-Kč.

Půlhodinovou přestávku v době 11:00 až 11:30 policisté stráví na oddělení, kde mají oběd. Ihned po skončení přestávky přichází dozorcím útvaru hlášení, že před nedalekou základní školou leží podnapilý muž. Hlídka se zapnutým výstražným rozhlasovým zařízením (laicky maják – dále jen VRZ) dorazí na místo a zjistí, že muž je skutečně v silně podnapilém stavu a není schopen ani vstát. Policisté opět využijí svého oprávnění a osobu omezí na osobní svobodě zajištěním dle ustanovení § 26 odst. 1 písm. a) zák. č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, neboť osoba ohrožuje svůj život. Vzhledem k nízkým teplotám by mohl umrznout. Hlídka muže eskortuje na protialkoholní a záchytnou stanici. Ve spolupráci se zdravotním personálem tamní „záchytky“ muže uloží do postele, kde muž zůstane až do úplného vystřízlivění. Po návratu na oddělení následuje potřebná administrativa k případu, kde i k takovému banálnímu případu je nutné vypsát asi 7 listů formátu A4.

V 13:45 hodin je administrativní pracovníci a vedoucím oddělení dokončena korespondence, kterou je třeba doručit na státní zastupitelství, na českou poštu a také na podatelnu Územního odboru. Vzhledem k tomu, že jsou všechny zmíněné instituce poměrně daleko od sebe, rozvoz potrvá asi hodinu. Na 16:00 hodin má hlídka vyplánován kontrolní bod (místo, které je určeno vedoucím oddělení, na kterém se hlídka bude striktně nacházet v určitou dobu, např. pro kontrolu ze strany kontrolního/nadřízeného orgánu) u místního nákupního centra. Po odjezdu se hlídka vrací na oddělení, kde čerpá druhou (a poslední) přestávku. Poté se policisté opět vydávají do ulic a hlídkují v lokalitách, kde dochází k trestné činnosti. Pro dnešek se zde naštěstí nic neděje.

Kolem osmnácté hodiny je dozorcí útvaru posílá na případ domácího soužití. Dle oznámení sousedů, kteří volali na linku 158, jsou slyšet tupé rány a ničení věcí. Pravděpodobně mají strach, zda nedochází k nějakému násilí mezi partnery. Po příjezdu na místo sousedi ukazují byt, odkud se měly rány ozývat. Hlídka zazvoní na předmětný byt a dveře otevře muž. Po vzájemné komunikaci dobrovolně pustí hlídku do svého bytu, aby se sami přesvědčili, že je v bytě sám a ozývající se rány zapříčinila pouze padající stará kuchyňská linka, u které nevydržely šroubky. Hlídka se rozloučí a odjíždí zpět na základní útvar, případ vyřešen.

Jakmile se na oddělení objeví kolegové nastupující noční službu, tak hlídka odevzdá všechny nafasované věci. Uloží zbraň do zbrojního skladu a může se jít převlékat do civilního oblečení a odcházet domů. Další pracovní den je za nimi...

3.5 Community policing

Profesionální a zároveň k veřejnosti vstřícný výkon policejní práce, který se opírá o ochotu veřejnosti podílet se na věcech veřejných, se dnes jednotně označuje anglickým termínem *community policing*. Za vstřícný postoj především k občanům je zodpovědný celý policejní sbor, primárně pak ty útvary Policie ČR, které jsou občanům nejbližší. Z tohoto důvodu jsem se rozhodl tento, dnes fenomén, zařadit ke kapitole o obvodním/místním oddělení policie.

Prevence kriminality, spolupráce Policie ČR se zainteresovanými orgány a veřejností při zajišťování bezpečnosti a zejména při předcházení trestné činnosti není v policejní práci ničím novým. Tradice četníků z dob první republiky, kdy byl policista pevnou a respektovanou součástí života obce nebo čtvrtě města jsou již sice nenávratně pryč (a pochybuji, že se někdy navrátí), ale toto staronové pojetí policejní práce, které doplňuje a usnadňuje standardní policejní postupy, vychází zejména z následujících principů:

1. Za bezpečnost a veřejný pořádek není odpovědná pouze policie, nýbrž celá veřejnost. Instituce a občané přijímají i díky tomuto policejnímu přístupu svůj díl odpovědnosti za kvalitu života v místě svého bydliště. Hodnoty aktivní občanské společnosti tak postupně nahrazují přetrvávající lhostejnost občanů k věcem veřejným.
2. V okrsku vykonává pěší hlídku stále stejný policista, který se stará o jeho bezpečnost (občan osobně zná svého policistu).
3. Policie vede své partnery k společnému řešení trestné činnosti a současně usiluje o eliminaci příčin jejího výskytu (prevence předchází represí).
4. Policie pravidelně informuje veřejnost o bezpečnostní situaci a při plánování své činnosti bere pravidelně v úvahu potřeby a očekávání občanů vyjádřené pravidelnými průzkumy spokojenosti (policie je službou veřejnosti).⁴²

⁴² Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-to-community-policing.aspx>

3.6 Role manažerské

Vedoucí a zástupci na obvodním/místním oddělení jsou velmi důležitými personami ve struktuře základních útvarů. V posledních letech se pro tyto osoby vžilo označení manažeři.

„Manažer (velitel) je řídicí pracovník a je současně také v roli řešitele problémů. Jedna z jeho povinností je hledat efektivní způsoby řešení úkolů a volit variantní řešení problémů. Manažer v běžném rozhodovacím procesu, kdy řeší opakované problémy, používá tzv. programové rozhodnutí. Výsledky řešení ojedinělých, nestrukturovaných problémů se nazývají neprogramová rozhodnutí.“⁴³

Vedoucí a zástupci na oddělení jsou ve vztahu ke svým podřízeným na obvodním oddělení policisté s příplatkem za vedení, tedy mohou vydávat rozkazy. Také jsou hlavní páteří silou chodu oddělení, za které mají zodpovědnost. V mnoha případech a postojích, kterými se prezentují, jako jsou chování, vystupování a vedení podřízených, tak mají obrovský vliv na tom, zda jsou policisté na oddělení spokojeni nebo ne. Je znám nespočet případů, kdy kvůli abnormálně špatnému vedoucímu je celé obvodní oddělení v rozkladu, policisté dělají svoji práci špatně nebo s nechtí a toto všechno se odráží na atmosféře, která na oddělení panuje.

Nové vedení policie si dalo za cíl výše uvedené osoby ve velitelských funkcích dále vzdělávat. Jak jsem již vysvětlil v předchozím odstavci, tak takový vedoucí policejního oddělení svými schopnostmi dokáže celý kolektiv buď stmelit, či naopak rozložit. Naprosto ukázkovým příkladem budiž personální situace vedoucích pracovníků v Přerově. Zde po prosincovém nástupu nového ředitele územního odboru odešlo do civilu prakticky veškeré vedení jak územního odboru, tak i vedoucí a zástupci základních organizačních článků, kterými jsou obvodní oddělení. Do současné doby se nepodařilo tyto stavy naplnit, a ustanovit na tyto funkce nové vedoucí a zástupce na odděleních.

⁴³ DONELLY, J.H., GIBSON, J.M., IVANCEVICH, J.M., *Management*, Praha, Grada, 1997, ISBN 807-169-4-223.

3.6.1 Vedoucí oddělení

Vedoucí oddělení je hlavním a nejvýše postaveným policistou na obvodním/místním oddělení. Je přímým nadřízeným všech policistů zařazených na oddělení. V současné době je dle systemizace ve služební hodnosti komisař a označení nadporučík v 7. platové třídě.

Vedoucí oddělení řídí, organizuje a kontroluje činnost policistů a civilních zaměstnanců na svém oddělení. Práci na oddělení rozděluje pro sebe a své podřízené, resp. zástupce. Dle velikosti oddělení a systemizační struktury⁴⁴ může mít jednoho či dva zástupce (pro trestní řízení a pro výkon služby).

Hlavní náplní a úkolem vedoucího je vést policisty a zaměstnance k odpovědnému plnění úkolů, zvyšování jejich odbornosti, efektivnosti práce a profesní etice.

Zajišťuje také provádění hodnocení policistů, uděluje a zpracovává návrhy na kázeňské odměny nebo kázeňské tresty. Odpovídá za zpracovávání periodických hlášení o činnosti oddělení a využívání informačních systémů. Je povinen jednou měsíčně vést poradou vedoucího oddělení, která je povinná pro všechny policisty.⁴⁵

Vedoucí vede policisty a zaměstnance oddělení k odpovědnému plnění úkolů, ke zvyšování jejich odbornosti, efektivnosti práce a profesní etice⁴⁶. Vedoucí oddělení řídí a organizuje činnost na oddělení především na základě právních předpisů, pokynů nadřízených (v tomto případě zástupce ředitele územního odboru). Dále organizačně zajišťuje plnění úkolů vyplývajících ze služebních porad, hodnocení bezpečnostní situace a kriminality ve svěřeném území, součinnostních vztahů s ostatními službami a útvary policie a složkami integrovaného záchranného systému a v neposlední řadě spolupráce se státními orgány, orgány územních samosprávných celků, právníckými a fyzickými osobami.⁴⁷

Vedoucí oddělení také určuje přesný čas služby, a jak bude probíhat výkon služby v konkrétních jednotlivých hlídkách. Vzhledem k současné situaci jsou hlídky především motorizované. Pěší hlídky pomalu u policie mizí

⁴⁴ Rozkaz policejního prezidenta č. 62 ze dne 8. dubna 2021

⁴⁵ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012

⁴⁶ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 181 ze dne 4. prosince 2006

⁴⁷ Srov. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012

a jsou nahrazovány právě motohlídkami. Toto rozdělní většinou deleguje na svého zástupce (pro výkon služby).

Vedoucí především kontroluje, zda jsou plněny jim uložené úkoly a způsob jejich plnění. Vzhledem k tomu, že za oddělení má odpovědnost, tak by měl mít přehled o stavu výstroje svých podřízených, materiálního vybavení oddělení a počty výzbroje. Dbá také na jejich provozuschopnost, kompletnost a např. u zbraní, i zda jsou správně uloženy. I toto však většinou deleguje na svého zástupce.

Zde bych velmi rád uvedl, že jsem osobně zažil nespočet vedoucích, kteří mě inspirovali, a kteří zanechali v mé profesní kariéře stopu. Sám nemám rád vysoce direktivní přístup k podřízeným. Osobně jsem zastáncem poněkud volnějšího stylu „manažerské“ práce do té doby, pokud vše funguje, jak má.

3.6.2 Zástupce vedoucího

Zástupce vedoucího je přímo podřízen vedoucímu oddělení a v případě nepřítomnosti vedoucího jej plně zastupuje. Je taktéž ve služební hodnosti komisař a má hodnostní označení nadporučík v 7. platové třídě. Dle velikosti oddělení mohou být na oddělení zřízení dva zástupci vedoucího oddělení. Pakliže nastane tato situace je rozdělení zástupců pro trestní řízení a pro výkon služby. V případě nepřítomnosti vedoucího má větší váhu zástupce pro trestní řízení.

Zástupce vedoucího **pověřen řízením trestního řízení a přestupků** a má na starosti zejména:

1. přiděluje jednotlivým policistům evidované dokumenty (spisy) a dává jim pokyny k jejich vyřízení,
2. průběžně sleduje a kontroluje postup prací na přidělených dokumentech (spisech), dodržování lhůt, úroveň procesních úkonů a úplnost prověřování;
3. neprodleně zajišťuje odstranění nedostatků a podle potřeby poskytuje policistům pomoc; výsledky provedených kontrol zaznamenává v systému ETŘ,
4. osobně řídí nebo provádí složitější a náročnější procesní úkony, případně celé prověřování,

5. dbá, aby policisté prováděli ohledání místa činu podle zásad kriminalistické taktiky s využitím dostupných prostředků a dostupné techniky, a aby byla provedena řádná dokumentace,
6. odpovídá za včasné a důsledné plnění pokynů státního zástupce,
7. zajišťuje včasné a správné plnění hlásné povinnosti a vyplňování a odesílání stanovených formulářů, provádí hodnocení stavu a úrovně trestního a přestupkové řízení a přijímá nebo navrhuje potřebná opatření.⁴⁸

Je-li zástupce **pověřen řízením výkonu služby**, tak zejména:

1. připravuje instruktáže (většinou je delegována na velitele směny),
2. přiděluje jednotlivým policistům evidované dokumenty (spisy) a dává jim pokyny k jejich vyřízení,
3. průběžně sleduje průběh vyřizování přidělených dokumentů (spisů), provádí kontrolu a neprodleně zajišťuje odstranění nedostatků; podle potřeby poskytuje policistům pomoc nebo se osobně podílí na zpracování dokumentů (spisů),
4. provádí hodnocení stavu a úrovně veřejného pořádku v územním obvodu oddělení a jednotlivých okrscích a přijímá nebo navrhuje potřebná opatření včetně prevence,
5. zajišťuje úzkou spolupráci s orgány územních samosprávných celků,
6. provádí kontrolu výkonu služby; výsledek zaznamená do informačního systému Instruktáž,
7. vyhodnocuje použití donucovacích prostředků nebo zbraně.⁴⁹

3.6.3 Velitel směny

Pod pojmem „velitel směny“ je třeba si představit *policistu určeného k řízení výkonu hlídkové služby*, jak se správně oficiálně tato pozice nazývá dle bodu 5, čl. 7, závazného pokynu policejního prezidenta č. 180/2012 o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. Zde je uvedeno, že na oddělení, kde je k výkonu hlídkové služby určen policista k jejímu řízení, tento policista zpravidla

⁴⁸ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012

⁴⁹ Srov. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012

1. zpracovává plán služeb a instruktáže a předkládá je ke schválení vedoucímu,
2. kontroluje plnění úkolů policisty a v rozsahu stanoveném vedoucím nebo jeho zástupcem provádí s policisty společný výkon služby,
3. poskytuje policistům odbornou pomoc, zejména při služebních zákrocích,
4. provádí instruktáž policistů před jejich vysláním do hlídkové služby, kontrolu výstroje, vybavení a výzbroje a ověřuje jejich znalosti,
5. po ukončení hlídkové služby shromažďuje od policistů informace o bezpečnostní situaci, výsledcích jejich činnosti a poznatcích získaných v průběhu služby, které předává vedoucímu nebo jeho zástupci k dalšímu opatření,
6. předává vedoucímu nebo jeho zástupci podklady pro hodnocení výkonu služby jednotlivých policistů.⁵⁰

Je to taktéž policista s příplatkem za vedení, tedy s možností udělovat a vydávat rozkazy. I tato pozice je v systemizaci policie zahrnuta. Tuto pozici na našem obvodním oddělení Olomouc 2 od roku 2017 vykonávám já. Je s podivem, že je vedená ve 4. TT a s hodnostním označením podpraporčík. Již bylo vedeno mnoho debat, zda by se neměla hodnost upravit, avšak do současnosti k tomu nedošlo, a pro roky 2022 a 2023 se s tím nepočítá.

Zařazení policisty určeného k řízení výkonu hlídkové služby do 4. tarifní třídy, do hodnosti podpraporčík - vrchní asistent, dle nařízení vlády, kterým se stanoví katalog činností v Policii České republiky, je však plně odpovídající, neboť mimo jiné zahrnuje také koordinaci činností Policie České republiky při výkonu hlídkové služby.

Kromě již vyjmenovaných úkolů velitele směny je plná zastupitelnost zástupce vedoucího pro výkon služby. Jedná se tedy o jakousi podporu a pomoc tomuto zástupci. Jeho pravomoci jsou totožné jako zástupce pro výkon. Při nepřítomnosti vedoucího, či zástupce vedoucího je nadřazen všem policistům na oddělení a je velitelem oddělení.

Obvyklá každodenní práce spočívá ve vedení hlídkové služby a zde sloužících policistů. Zpracovává a pomáhá nově příchozím policistům

⁵⁰ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012

a v neposlední řadě má na starosti organizační záležitosti na oddělení. Jedním z hlavních náplní je kontrola příkazových bloků, kontrolní činnost hlídek v terénu, kontrola vybavení, zbraní a materiálu a jeho inventarizace.

Vzhledem k tomu, že každý vedoucí oddělení přistupuje k této pozici trochu jinak, jsou velké rozdíly v jednotlivých odděleních a samotných kompetencích velitelů směn. Za sebe mohu říci, že jsem dostal poměrně velkou dávku zodpovědnosti jak ve velení, tak kontrole. Avšak jsou mi známy i případy, kdy vedoucí rozhodl striktně, že velitel směny bude naprosto běžný hlídkový policista jen s mírně rozšířenými pravomoci. Každopádně výkon služby je pravidelný (dáno systemizací) bez zvýšeného 10% tarifu, který je běžný pro policisty se směnností.

Současně s odpovídajícími schopnostmi samotného velitele směny je také velení v bezpečnostních opatřeních nejen na území obvodního oddělení, ale i v rámci celého Územního odboru (pořád jde o policistu s příplatkem za vedení). Co se týká velení opatření, tak dle článku 2, písm. j), závazného pokynu policejního prezidenta č. 130/2020 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti⁵¹, je velitelem opatření zpravidla ředitel nebo jím určený policista. Tudíž není vyloučeno, že služební funkcionář může velitelem opatření určit i policistu s nižší služební hodností, než jsou policisté veleni na opatření.

Nicméně pokud je na oddělení k výkonu hlídkové služby určen policista k jejímu řízení, jedná se zřejmě o větší oddělení, a proto jsou na takovém oddělení systemizována místa minimálně dvou zástupců vedoucího oddělení (viz zástupce vedoucího oddělení), tudíž je zde dostatek služebních funkcionářů, kteří mohou být určeni velitelem opatření. Aby byl velitelem opatření policista určený k řízení výkonu hlídkové služby, by však mělo tedy docházet jen v minimu případů.

⁵¹ Pokyn policejního prezidenta č. 130 ze dne 10. června 2020

4 Základní odborná příprava 2022

Základní odborná příprava (dále jen ZOP) je vstupní vzdělání pro nově nastoupivší policisty. „Od ledna 2013 byly zrušeny policejní školy v Brně, Jihlavě a také v Praze-Ruzyni. Příprava probíhá v denní výuce na školských zařízeních a od 1. ledna 2016 existují pouze dvě policejní školy, a to v Praze a Holešově. Všechny ostatní školy byly k tomuto datu částečně či úplně přeměněny do Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy, který má nyní pracoviště i v jejich sídlech. Součástí útvarů jsou vzdělávací zařízení v Praze (včetně pracoviště v Jihlavě), v Brně (včetně pracoviště v Holešově) a v Pardubicích (včetně pracoviště v Praze-Ruzyni). V červnu se tato pracoviště sama stala vzdělávacími zařízeními.“⁵²

Většinou jsou do těchto vzdělávacích zařízení dislokováni nováčci dle místa služebního působiště. Pro nové policisty z Moravy jde o Brno a Holešov, pro nové policisty z Čech Praha. Jihlavská základní odborná příprava připravuje na výkon služby dopravní policisty.

Každé tři měsíce, kopírující kalendářní čtvrtletí, začíná nový běh s novým zahájením ZOP. Např. policista, který byl povolán do služebního poměru v lednu, musí tedy vyčkat do zahájení výuky do března a až poté nastupuje na ZOP. První tři měsíce svého služebního poměru tak stráví na svém mateřském útvaru. V průběhu této doby je vyslán na několikadenní (záměrně neuvádím kolik, neboť se to často mění – někdy to trvá týden, někdy 3 týdny a někdy je celý kurz hotov i za 2 dny!) vzdělávací *Kurz pro policisty před přidělením zbraně*. Tento je vykonáván většinou přímo na vlastním krajském ředitelství policie. Zodpovědnost za něj nese přímo Odbor služební přípravy krajského ředitelství, který následně policistovi vydá osvědčení, které jej opravňuje k nošení a používání služební zbraně.

Pokud bych měl zmínit příklad, tak v období od března do srpna 2022 Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje, odbor služební přípravy, provedlo každý měsíc čtrnáctidenní kurz v celkové časové délce 75 hodin (v pracovní dny od 7-15 hodin). Na tomto kurzu pro policisty před přidělením zbraně se prakticky

⁵² ŠTEINBACH, M., *30 let Policie*, Policejní prezidium, 2021, Praha, ISBN 978-80-908139-0-8

každý kurz vystřídal 10-15 úplných nováčků, kteří ke krajskému ředitelství nastoupili. Jak by mohl napovídat název kurz, nejedná se pouze o školení na zbraň. Jelikož jsem byl na jaře tohoto roku osloven, a mohl se tohoto kurz zúčastnit jako pozorovatel, tak mohu říci, že kolegové z odboru služební přípravy měli skutečně na každý den připraven jiný program pro výše zmiňované úplné nováčky. Primárně se jednalo o bezpečnou manipulaci se zbraní, tasení zbraně, čištění zbraně, teoretická část, ale také kupříkladu lehké modelové situace, zadržení pachatele, taktika zákroku v opuštěné budově, bezpečné zastavení a kontrola podezřelého vozidla, zákrok proti nebezpečnému řidiči motorového vozidla ale také paintballová soutěž.

Chci podotknout, že absolvování tohoto kurz mají nováčci velmi rádi a jedná se o velmi dobrý a pozitivní aspekt po nástupu k Policii ČR. Po celou dobu již pobírá policista standardní plat, který je pouze ponížen o rizikový příplatek.

4.1 Délka a rozdělení základní odborné přípravy

V minulosti se délka základní odborné přípravy různě měnila. Když jsem v roce 2006 nastupoval k Policii ČR já, tak příprava trvala celých 12 měsíců striktně ve školním zařízení s jednou letní dvoutýdenní přestávkou. V současnosti je sice koncipována taktéž na 12 měsíců, avšak trochu jinak. Oněch zmíněných 12 měsíců je rozděleno do 4 etap, z nichž hned ta první může být 1 až 3 měsíce. Zmíněných 12 měsíců základní odborné přípravy je s nadsázkou utopie, která se v současné době krásně vyjímá na papíře, ale ve skutečnosti si to každé krajské ředitelství policie upravuje, jak potřebuje. Z nedávné vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že někteří policisté po nástupu k policii nastupují na ZOP prakticky ihned, někteří zůstávají na svém mateřském útvaru mnohdy až za tři měsíce. Níže bych rád osvětlil všechny 4 části základní odborné přípravy:

I. část ZOP se označuje jako **nástupní příprava**. Je to doba mezi nástupem k policii (povolávacím rozkazem) a přechodem do II. části ZOP. Trvá jeden až tři měsíce.

II. část nazývána **odborná výuka I.** trvá plných 6 měsíců a jedná se o výhradně o teoretickou část výuky přímo ve školském zařízení (Holešov, Brno, Praha).

III. část se jmenuje **řízená praxe** a je zaměřena na odborné a sociální kompetence. Ve školním policejním středisku je realizována v délce dvou až třech měsíců. Cílem druhé části odborné praxe:

1. Je zvýšení sebevědomí a jistoty v rozhodování při služební činnosti.
2. Komplexní zvládnutí jednoduchého služebního zákroku či úkonu nebo činnosti policisty v běžné situaci výkonu funkce, na které je zařazen.
3. Ověření schopnosti policisty využívat získané dovednosti a znalosti při samostatném výkonu služby.

„Základ této třetí části odborné přípravy je tvořen realizací modelových situací a praktických cvičení vycházejících z případů běžného výkonu služby. Průběžně je pozornost soustředěna na ovládání donucovacích prostředků, střelecký výcvik a taktiku s důrazem na vlastní bezpečnost. Dvě třetiny časové dotace připadne v řízeném výkonu služby na vlastních základních útvarech a zbývající časová dotace proběhne na školícím policejním středisku.“⁵³

Po vyjádření drtivé většiny nováčků za poslední 2 roky mohou potvrdit, že se jedná o nejdůležitější a nejpřínosnější období celé základní odborné přípravy. Na řízené praxi poznají, co skutečně obnáší každodenní služba u policie. Jedna třetina časové dotace ve školícím policejním středisku probíhá velmi přínosnou praktickou částí. Tato je zaměřena především na modelové situace. Zde jsou policisté vystavováni různým případům a modelovým situacím, které mají navodit skutečné situace a následné služební postupy z praxe. V souvislosti s možnostmi každého školícího střediska a jejich vybavení se jedná o velmi dobrý způsob výuky. Modelové situace jsou nenahraditelným prvkem výuky. Nováčci si zde vyzkouší mnoho různých situací a v nich uplatní své znalosti z teoretické části výuky. Zbývající dvě třetiny této řízené praxe jsou vyhrazeny pro službu a získávání zkušeností na svém vlastním základním útvaru.

IV. část – je nazývána **odborná výuka II**. Poslední jedno až dvoutříměsíční fáze vzdělávání je především o přípravě na závěrečnou zkoušku. V posledním měsíci před ukončením ZOP se výuka zaměřuje především taktéž na praktickou

⁵³ Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utvar-policejniho-vzdelavani-a-sluzebni-pripravy.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>

část. Opakují se hlavně modelové situace a k tomu následná administrativa a taktické postupy. Závěrečná část se skládá ze zkoušky, která je proměnlivá. Záměrně jsem použil toto slovo, a pokusím se to vysvětlit. Osobně se vždy s našimi novými policisty po ukončení ZOP o zkoušce bavím, abych měl představu, jakým způsobem se dnes základní odborná příprava ukončuje, neboť v každém běhu ZOP se zkouška znalostí ověřuje jiným způsobem. Nejčastější jsou ústní zkoušky z několika předmětů. Například v roce 2021 byla závěrečná zkouška tvořena jedním modelovým příkladem a poté jednou náhodně vytaženou otázkou u ústní zkoušky. Témata ústního závěrečného přezkoušení odborných znalostí (na ZOP v Holešově) byly kriminalistika, právo a pořádková služba. Otázky byly zamíchány všechny dohromady, ale odpovídalo se pouze na jednu. Dotyčný nováček tak mohl třeba otázku z práva klidně vynechat. Jaký obrovský rozdíl oproti dřívějšímu přístupu k policejnímu vzdělávání, které jsem absolvoval já! U těch jsem skutečně odpověděl na jednu otázku z práva, jednu z pořádkové služby a jednu z kriminalistiky.

Po úspěšném splnění závěrečné zkoušky dostává policista *Osvědčení o absolvování základní odborné přípravy*. Pakliže je policista napoprvé neúspěšný, dostane prostor pro nápravu, je navrácen na svůj mateřský útvar a do doby 1 měsíce si závěrečnou zkoušku zopakuje. I přes neúspěšný druhý pokus ještě není policista propuštěn ze služebního poměru, nýbrž je na vyhodnocení příslušného ředitele, jak naložit s policistou, který ani na podruhé nezvládne závěrečnou zkoušku. Mohu potvrdit, že i pod mým vedením se v posledním roce jeden takový policista nováček objevil a slouží dodnes, avšak na jiném útvaru a u jiného územního odboru.

V případě úspěšného složení závěrečné zkoušky a s výše vystaveným osvědčením o absolvování základní přípravy lze říci, že se nováček stal „plnohodnotným policistou“, který by měl být připraven na samostatnou práci“.

4.2 Vzdělání a cíle základní odborné přípravy

Cíl základní odborné přípravy (dále jen ZOP) je především o přípravě na samotný výkon služby. Dle mnoha autorů, je „učení proces, v němž daná osoba

získává nové znalosti, dovednosti a schopnosti, zatímco vzdělávání/výcvik je jedním ze způsobů, které organizace podniká za účelem podpory učení.“⁵⁴

Vzdělání na ZOP by mělo poskytnout novým policistům plný rozsah základních znalostí a dovedností, které jsou nezbytné pro následný výkon služby.

Nové příslušníky by měla naučit alespoň základům:

1. Právního vědomí (zákon o přestupcích, trestní zákon a trestní řád)
2. Policejním zákonům (především zákon o Policii České republiky)
3. Pořadové přípravy (např. chůze ve tvaru, pravidla zdvořilosti apod.)
4. Policejní činnosti (dopravní služba, cizinecká problematika, pořádková služba)
5. Kriminalistiky
6. Policejní etice
7. Policejní psychologie
8. Informatika a práce s PC vč. psaní všemi deseti prsty
9. Zdravotnická příprava
10. Fyzická příprava s důrazem na použití zbraně a donucovacích prostředků

„Cíle a obsah základní odborné přípravy jsou založeny na novém filozofickém pojetí policejní práce, které je charakterizováno těmito hlavními principy:

1. policejní práce musí být službou občanovi;
2. policista musí být vysoce profesionální, kvalifikovaný, motivovaný, disponující vysokým etickým standardem;
3. vzdělávání a výcvik policisty musí být založeny na kompetenčním přístupu;
4. ve vzdělávání a výcviku policistů je nutno zdůraznit osobní odpovědnost každého policisty za sebevzdělávání.“⁵⁵

⁵⁴ ARMSTRONG, M. *Řízení lidských zdrojů*, Praha, Grada, 2007, 10. vyd., s. 453. ISBN 978-80-247-8632-2.

⁵⁵ Srov. PORADA, V., HOLOMEK, J. a kol., *Teorie a metodologie policejních věd a transfer vědeckých poznatků do policejní praxe (vybrané aspekty a problémy výzkumu)*, Praha, PA ČR, 2005, ISBN 80-7251-197-1.

4.3 Kladné a záporné poznatky a návrh na zlepšení

V této části bych rád shrnul názory policistů a věnoval se kladným, ale také negativním poznatkům ze základní odborné přípravy, které jsem jako velitel směny na obvodním oddělení zaznamenal. Zároveň bych se rád věnoval také návrhu toho, co je možné zlepšit v základní odborné přípravě.

V posledních dvou letech základní odbornou přípravu výrazně ovlivnila situace kolem epidemie COVID-19, která udělala výuku distanční, a noví policisté se do školského zařízení prakticky fyzicky nedostali. Výuka probíhala v pracovní dny standardně od 7-15 hodin z domu, přes aplikaci MS Teams, stejným způsobem jako třeba výuka na Policejní akademii. Po nynějších zkušenostech s policisty, kteří se vrátili z ukončené ZOP mohou potvrdit, že tento způsob výuky není vhodný a absolventy nepřipraví dostatečně. Ve zmiňovaném období jsou velké rozdíly k přístupu k výuce. Jedna část absolventů ZOP strávila ve školském zařízení pouze měsíc, jiná skupina například polovinu. Rozhodně nelze paušalizovat, že podmínky studia ZOP měli za poslední dva roky všichni stejné. V tomto už můžeme pouze polemizovat, jaký to bude mít další dopad na případnou odbornost a připravenost na startu jejich profesního života... minimálně na fyzickou připravenost po stránce použití donucovacích prostředků zcela určitě.

Za velmi významný prvek přípravy považuji teoretickou část výuky (II. část ZOP), která probíhá ve školském zařízení. Stejně jako i v jiných oborech je základní teorie nutná k pochopení podstaty činnosti policie. Cizí jazyk se člověk také nenaučí bez základní znalosti slovíček. Stejně je to u policie. Pochopení základů všech aspektů služby u Policie ČR je bezpochyby nutná k dalšímu rozvoji příslušníka. Tato teoretická část by měla být zbavena starých a dnes již (dle mého názoru) zastaralých předmětů a zaměřit se na hlavní čtyři směry výuky:

1. Veškeré druhy práva (trestní, přestupkové)
2. Policejní zákon (resp. Zákon o Policii České republiky) – hlavně na jeho přednes v teoreticko-praktické části, kdy ty nejdůležitější části a paragrafy by měli být důrazně vysvětleny a také náležitě vyzkoušeny, alespoň nanečisto a zdůrazněna jejich povaha, počínání a vysvětlení. Již ve 2. kapitole této bakalářské práce jsem se o tomto zákoně č. 273/2008

Sb. zmiňoval a osobně jej považuji za absolutně prioritní zákon všech policistů.

3. Kriminalistika – důležitý vědní obor, který není až tak prakticky nutný pro nově nastupující policisty a policistky, avšak v globále má velmi významné místo. Vzhledem k tomu, že i policista s ukončenou základní odbornou přípravou se může i na začátku služebního života ocitnout na místě kriminalisticky relevantní události, měl by mít povědomí jak se na místě činu (ne)chovat. S tímto předmětem a jeho výukou se samozřejmě váže i další profesní růst. V dnešní době, kdy většina nově nastupujících má vystudovanou vysokou školu s minimálním titulem Bc., tak většina nechce zůstat na jednom služebním místě celý život, ale má alespoň částečnou ambici posunout se v rámci služby někam dále/výše. Profesně se rozvíjet mohou ve své policejní kariéře třeba na Službě kriminální policie a vyšetřování (SKPV), kde nabyté znalosti z kriminalistiky jsou velmi vítané a žádané. V současném režimu fluktuace policistů je navíc posun v rámci služebních míst neuvěřitelně rychlý a dnes není žádnou výjimkou akcelerovaný postup na službu SKPV.
4. Administrativa – v tomto směru výuky nejde o to, aby se příslušníci na základní odborné výuce učili zákony, taktiku apod. Policie ČR jak známo je vysoce zatížena administrativní a kancelářskou prací na některých odděleních (zvyšuje se s kvalifikovaností a typem vykonávané práce). Již na nejzákladnějším oddělení hlídkové služby je administrativa potřebná a nadále se přes obvodní/místní oddělení Policie ČR zvyšuje, až po SKPV a další specializované útvary. Z nastupujících nováčků je patrné a neoddiskutovatelné, že administrativní úkony, znalost spisového řádu a znalosti alespoň základních formulářů v Evidenci trestního řízení (ETŘ) jsou velmi slabé. V teoretické části by měla být výuka zaměřena na alespoň základní znalost nejhlavnějších administrativních úkonů. Ty jsou potřeba v rámci každého oddělení v celé policii. K otázce administrativy se dále věnuji v dalším textu.

Policie je ozbrojený bezpečnostní sbor, který má fakticky vojenskou hierarchii a funguje na základě udělování rozkazů. Pakliže má policie vojenské uspořádání,

tak je neméně důležitá také služební kázeň a pořadová příprava. Drtivá většina nováčků již neabsolvovala povinnou základní vojenskou službu. Základy pořadové přípravy tak zcela chybí a pověstné „zahlašování“ nadřízenému je pro mladé policisty fikce. Dá se objektivně tvrdit, že většina pořadové přípravy pomalu, ale jistě z osnov ZOP mizí. A já si troufám tvrdit, že mizí u policie celkově. Samotná služební kázeň a pořadová příprava se velmi upozaduje a již pouze pár, především služebně starších vedoucích, si potrpí například na vojenské salutování. Přeci jen salutování a základy pořadové přípravy jsou tradičním projevem vzdávání úcty nadřízenému. Rád bych uvedl, že většina nových policistů ani ve III. části ZOP (řízená praxe) nic z toho nezná a např. na policejní škole v Brně se pořadová příprava prakticky nevyučuje. Oproti tomu na ZOP v Holešově jsou základy pořadové přípravy stále vyučovány a je na ně kladen důraz. Osobně si myslím, že opouštění tradičních vojenských gest je špatné z důvodu uvědomování si služební autority a k Policii ČR stále patří.

Dostávám se k otázce administrativy, které je u policie stále více. Nováčci mi potvrdili, že ve škole sice mají pracovní ETR, ale jejich praktické využití je slabé. Přitom každý policista s tímto systémem pracuje a je to ta nejzákladnější počítačová aplikace, kterou současný sbor disponuje. Další navázané policejní systémy jako IS instruktáž nebo Podpisová kniha sice absolventi někdy ve škole viděli, ale nepracovali. Přitom hned první den po absolvování ZOP a následném vrácení se na základní útvar je jejich první povinností se seznámit s instruktáží. Bohužel všechny tyto základní počítačové systémy se musí naučit používat až v přímém výkonu na svých základních útvarech.

Pakliže bych měl závěrem zhodnotit kladné a negativní zkušenosti z výuky na ZOP tak bych mohl použít školní známkování. Pořád jsou ještě věci, které se učí velmi dobře (fyzická připravenost, např. výuka použití donucovacích prostředků), některé jen dobře (právo a modelové situace), některé dostatečně (taktika zákroků) a některé nedostatečně (administrativa). Nechám na dalším uvážení, zda by se poslední místo nemělo přesunout na první...

5 Dotazník pro vedoucí

Součástí této práce jsem vytvořil dotazník, který má sloužit k průzkumu mezi vedoucími jednotlivých oddělení tak, aby bylo možné objektivně a pravdivě posoudit skutečné plusy a mínusy, se kterými se jednotliví vedoucí potýkají při nástupu nováčků na jejich útvary.

Pro tyto účely jsem oslovil prostřednictvím služebního e-mailu všechny vedoucí policejních služeben (vč. policejních stanic), které spadají pod Územní odbor Olomouc Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje, s jasnými dotazy, které jsem následně využil v dotazníku. Za některá obvodní oddělení odpovídali na moje otázky přímo vedoucí oddělení, v některých případech bylo zodpovězení mých dotazů delegováno na své zástupce.

Otázka č. 1: kladné/pozitivní zkušenosti s nově nastoupivšími policisty po základní odborné přípravě

Otázka č. 2: negativní zkušenosti s nástupem nováčků

Otázka č. 3: v čem by se měla zlepšit základní odborná příprava

Zde jsou odpovědi vedoucích či jejich zástupců:

npor. Bc. Pavel Dvořák – ZVO OOP Olomouc 1

Naše oddělení a jeho území je centrum statutárního města Olomouc, proto se nám zde hodí každý policista, byť i nováček. Nováčci jsou pro nás ideální pro zajištění výkonu skoro všech bezpečnostních opatření typu hokej, fotbal, vánoční trhy apod. K sobě dostanou již zkušeného policistu a pod jeho vedením službu zvládnou.

Co se týče negativních zkušeností, tak ty spatřuji především ve špatném náborovém letáku, který se tváří jak kdyby všichni nováčci hned začínali na URNĚ nebo v zásahovce. Venku to tak občas vypadá a je to komické od někoho, kdo má měsíc po škole.

Prostor pro zlepšení vidím především v náboru, základní odborná příprava je až to druhotné. Především nelhat mladým nastupujícím policistům v tom, že se ve službě více střílí, než vyšetřuje. Což samozřejmě není pravda.

npor. Mgr. Dušan Pytlíček – vedoucí oddělení OOP Olomouc 2

Po našem lednovém spojení s OOP Lutín a vytvoření policejní stanice v Lutíně nám nováčci po základní odborné přípravě pravidelně posilují policejní stanici, kde aspoň nemusíme posílat zkušené policisty.

Osobní zkušenosti prvních několik týdnů či měsíců po stránce osobnostní nemám, s těmi pracuje velitel směny (pprap. Šteier) nebo můj zástupce pro výkon služby.

Jsme ozbrojený sbor, takže bych uvítal více mužů než žen. Není to dáno tím, že bych je neměl rád, ale práce především na základních útvarech je fyzická a to prostě ženy většinou nezvládají. V posledních 12 měsících k nám na útvar nastoupilo 10 nováčků z toho polovina jsou ženy.

npor. Mgr. Robert Michalčík – vedoucí oddělení OOP Olomouc 3

Odpověď spojím do jedné zprávy. Jsme oddělení s největším nápadem trestné činnosti v rámci Olomouci, a to vzhledem k nepřizpůsobivým lokalitám našeho území a hlavního nádraží v Olomouci. Od začátku se snažím nováčky vést k disciplíně, která zvláště u mladších pokulhává. Mám rád striktní pořádek na svém oddělení. Rád mám většinu věcí pod kontrolou. Některé mladší nováčky musím hodně krotit, jsou nevybouření. Chybí jim vojna. Myslí si, že všechno ví nejlíp a jsou největšími MMA zápasníky na planetě. Znalosti trestního práva je mizerná, u nás toho máme hodně, musí se opravdu rychle učit. Co se týče školského doporučení a ZOPky, tak především by se měl vrátit model 12ti měsíců. Současných 6 měsíců je dle mého nedostatečný.

pprap. Ondřej Ošťádal – velitel směny OOP Olomouc 4

Se všemi nově příchozími jezdím standardně ve výkonu minimálně po dobu 3 měsíců, abych je viděl v terénu. Někteří mají pocit, že v uniformě mohou všechno, a že mají tzv. průkazku nesmrtnosti. Fyzická připravenost je dostatečná, do práce s ETR nikoho nenutím hned.

Negativní zkušenost jsem popsal výše. Více pokory a úcty ke starším kolegům by byla na místě, ale je to asi dnešní dobou.

I přesto, že i já jsem služebně mladší, tak se mi zdá, že je ve škole učit být k lidem tou autoritou a dávat najevo nadřazenost ve stylu „já jsem policajt, kdo je víc?“

npor. Bc. Jaromír Novák - zástupce vedoucího OOP Litovel

Jsme menší oddělení na malém městě, a tak nás každý odchod z našeho oddělení zasahuje. Jsem potěšen nováčky za poslední dobu. Přišli k nám již osobnostně vyspělí lidé. Není třeba je lidsky umravňovat, s počítači dělat umí a pod vedením starších kolegů pochytí veškerou policejní práci během pár měsíců. Nemám o ně strach ve výkonu služby.

Možná je to dáno velikostí našeho města, nebo nezájmem mladých o práci policie, ale jak jsem psal výše, tak v poslední době nastoupili věkově zkušené lidi, takže já nemám speciální požadavky na nováčky.

npor. Ing. Lubomír Ondra – zástupce vedoucího OOP Šternberk

Několik ZOPkařů k nám přišlo v posledním roce. Největší výhodou pro nás je, že jsou to všechno místní/domácí, tedy po stránce osobní či místní znalosti nemáme problém a dost nám to ulehčuje práci.

Za negativní považuji především práci s policejními počítačovými systémy, která by mohla být daleko lepší. Asi nemají ve školách pracovní ETŘ na zkoušku. Vypadá to jako by to viděli poprvé.

Zdá se mi malá provázanost v informačních systémech policie s praxí. Myslím, že výuka je v tomto nedostatečná a většinu věcí si poprvé vyzkouší až u nás na obvodě.

npor. Bc. Leoš Rak – vedoucí oddělení OOP Uničov

Pozitivní od nováčků je především ochota učit se novým věcem, popř. naučit se základní věci a postupy. Myslím, že je vede touha po samostatnosti a nebýt na starších kolezích závislý. To je největší výhra pro všechny.

Negativní zkušenosti nemám žádné zásadní. Jako v každém jiném zaměstnání je třeba poznat a pochopit postupy té či oné práce.

Prostor pro zlepšení vidím hlavně po stránce přestupkové, což je základ naší práce.

npor. Mgr. Pavel Chrudina – vedoucí OOP Velká Bystřice

Snažím se zapracovávat nové kolegy se staršími, jinak by to ani nešlo. Vzhledem k tomu, že nás je málo, tak s tím nemáme problém. Jsme „rodinné“

oddělení, takže starší si s mladšími poradí. Zatím kromě jednoho excesu (dále nerozvádím), máme jen učenlivé nováčky.

Chybí mi provázanost s praxí po škole, neumí např. s drägerem a testy drügwipe na detekci OPL vidí poprvé až u nás.

Viz moje předchozí odpověď. U nás se sice nováčci zapojují, co to jde, ale kdybychom jim nemuseli vysvětlovat jak a proč se ty přístroje (drager, drügwipe) používají bylo by to snadnější a rychlejší.

ppor. Ing. Jiří Král – vedoucí policejní stanice Lutín

Poslední cca 2 roky nemáme žádné nováčky a jsme věkově nejstarší útvar na ÚO Olomouc. Nyní od 1. 1. 2022 jsme se sloučili s OOP Olomouc 2 a sbíráme nováčky na zaučenou přímo z našeho nově mateřského útvaru OOP Olomouc 2.

ppor. Petr Brettschneider DiS – vedoucí policejní stanice Moravský Beroun

Jelikož spadáme pod OOP ČR Šternberk, odkazují se na jejich odpovědi.

5.1 Vyhodnocení dotazníku

Po důkladném vyhodnocení výše uvedeného průzkumu lze objektivně posoudit připravenost absolventů základní odborné přípravy poté, co se vrátí na mateřský útvar. Jednoznačně lze vyvodit závěr, že nejlepší praxí je samotný výkon služby. Většina vedoucích se shodne v tom, že nováček + zkušený policista má největší zásluhu na vývoji dalšího služebního postupu a nabírání zkušeností do další profesní kariéry.

Negativním výstupem je především (logicky) nedostatečná odborná připravenost, neboť ani sebelepší škola nemůže vynahradit skutečné případy či skutečné situace, které ve službě nastanou. Jedním z dalších negativ se může zdát posun společnosti, kdy především věkově mladší policisté, kteří již neabsolvovali povinnou vojnu, tak nemají z osobnostních důvodů určité návyky, jako jsou smysl pro pořádek nebo úcta a respekt ke starším kolegům.

Ze závěru dotazníku můžeme také vyvodit, že nábor nových policistů do služebního poměru je v posledních letech na vzestupu a lze jej považovat za dobrý.

6 Zhodnocení připravenosti absolventů ZOP

Zhodnocení připravenosti policistů po základní odborné přípravě považuji za nejdůležitější výsledek této bakalářské práce. Ačkoli je i v současné době stále ovlivněna pandemií Covid-19, tak se pomalu vrací celkové policejní vzdělání do normálního stavu.

Oslovil jsem své čtyři nové kolegy, kteří jsou v současné době u nás na obvodním oddělení na řízené tříměsíční praxi, aby mi pomohli pochopit a nastínit, jakým skutečným stylem se dnes vyučuje základní odborná příprava policistů.

Z jejich vyprávění jsem poznal, že velmi vážně provázanost teoretická s praktickou částí. Samo o sobě je velmi hezké se něco naučit ve škole, ale prohlubovat znalosti a naučené postupy poté aplikovat v praxi, je největší problém současné základní odborné přípravy. Pomineme-li, že někdo strávil teoretickou výukou fyzicky měsíc (než přešel na distanční způsob výuky) a někdo strávil fyzicky na ZOP celých 6 měsíců, tak následující praxe je dle mého absolutně nedostatečná. Noví kolegové byli za celou dobu teoretické části výuky jen 1x na dopravně bezpečnostní akci ve skutečném terénu, v opravdovém silničním provozu. To je skutečně málo, a pakliže by naučené postupy z teoretické výuky mohli využít v praxi vícekrát, rozhodně by je to velmi obohatilo. Nejenže by se tím naplnilo obligátní motto každého nového nastupujícího policejního prezidenta: „dostaneme více policistů do ulic“, ale zároveň by se zvýšením dopravně bezpečnostních akcí nepochybně zvedla zkušenost nových policistů a také zvýšila bezpečnost na našich silnicích.

Jednou za celou ZOP je návštěva soudního přelíčení a návštěva pitvy v nemocnici. V těchto dvou ohledech je to dostatečné a zde nevidím žádný problém. Ani soudní, ani pitevní praxe není dle mého názoru přímo spjata se základními policejními činnostmi.

Zjistil jsem se také, že policisté měli jednodenní cvičení zaměřené na používání radiostanic (lidově řečeno vysílaček), které jsou běžné ve výkonu služby. Toto cvičení probíhalo formou orientačního běhu, kdy byl dán okruh deseti kilometrů, kde každý kilometr bylo stanoviště s nějakým úkolem. Uvedu příklad takového úkolu: „na tomto stanovišti zadejte pomocí radiostanice status – jsem

na místě – a pokračujte k dalšímu bodu“. Na dalších místech byly další obdobné úkoly pro procvičování práce s radiostanicí. Myslím, že skloubení běhu v terénu s cvičením s radiostanicí je dobrý nápad a vede k rozvoji nejen fyzické připravenosti, ale i s praktickou částí výuky.

Co považuji za velmi špatné v rámci ZOP je především opravdu malý počet praktických činností. Lze logicky namítnout, že tyto praktické příklady a modelové situace se primárně vyskytují ve III. části ZOP (řízená praxe), ale již v teoretické části přípravy by bylo velmi vhodné tyto praktické činnosti uvést do praxe. Ideální postup je se něco naučit teoreticky a hned mít možnost si to vyzkoušet.

Bylo by velmi žádoucí, kdyby školská zařízení měla k dispozici dostatek pomůcek, které jsou v běžném výkonu služby. Nejen v dotazníku pro vedoucí, který je součástí předchozí kapitoly, ale i v rozhovoru s nováčky jsem poznal, že ne všechno si mohou vyzkoušet a zkusit. Naprosto běžně se stává, že až po ukončení ZOP policisté drží v ruce poprvé orientační test na drogy, tzv. „drugwipe“ nebo poprvé používají výstražné a rozhlasové zařízení (VRZ) ve služebních dopravních prostředcích. A to se zmiňuji pouze o těch nejzákladnějších věcech. Kupříkladu obě zmiňované věci jsou užívány policisty pořádkové služby naprosto běžně, prakticky každý den.

Samotnou kapitolou je skutečná praxe vyučujících ve školských zařízeních. Již v roce 2006 při mém nástupu k policii mě např. z předmětu „služba dopravní policie“ učil policejní kapitán, který v přímém výkonu služby nikdy nebyl! Nikdy se tím netajil a sám říkal, že ihned po absolvování této ZOP na škole zůstal jako vyučující. Oproti zkušeným vyučujícím na Policejní akademii v Praze obrovský negativní rozdíl! I sebelepší vyučující, pokud nemá zkušenost s přímým výkonem služby, nemůže posluchačům a studentům předat cenné zkušenosti přímo z praxe.

Celkovým zhodnocením si troufám tvrdit, že se policejní vzdělání nezlepšilo. Je to zajisté také dáno „zrychlenou“ dobou, kdy je na vše méně času a policisté musí přijímat více informací a návyků v menším časovém období. Od sdělení nových kolegů, kteří mají ZOP nedávno za sebou nebo jí právě absolvují, vnímám i v dnešní době, že problémy přetrvávají. Dokonce si dovolím tvrdit, že jsou stejné, jaké byly již v roce 2006, kdy jsem nastupoval k policejnímu sboru já. Naše teoretická část ZOP, jak jsem již uvedl, trvala skutečně 12 měsíců,

nynější zkrácení teoretické části na 6 měsíců se musí projevit... Velmi nešťastná je tato doba, která nejenže zkrátila jejich základní odbornou přípravu, ona je dokonce ochudila o nezapomenutelné zážitky ze školního prostředí.

V globálním zhodnocení lze říci, že policisté jsou na výkon služby po ZOP připraveni po stránce teoretické, ale návaznost na praxi je nedostatečná. Fyzická připravenost (pakliže mají tělesnou výchovu ve školním zařízení dle osnov alespoň 6 hodin týdně) je vzhledem k této době dostačující, ale to připisuji osobní angažovanosti jednotlivého studenta. Zároveň mohu konstatovat, že žádný čerstvý absolvent ZOP, za poslední dobu, neměl v následné službě fyzické problémy. Minimálně základy použití donucovacích prostředků absolventi zvládají. Fyzické nedostatky se dají doplnit v následném přímém výkonu služby při výcviku, který se v poslední době opět vrací do normálního „po covidového“ režimu. Zde se v poslední době klade velký důraz na úderové techniky a další techniky sebeobrany.

V poradě krajského ředitele Policie Olomouckého kraje z února tohoto roku dokonce padla oficiální připomínka, že i nejvyšší vedení policie si všímá, že odborná připravenost absolventů ZOP v posledním roce velmi upadla. Krajský ředitel apeluje přímo na velitele obvodních oddělení, aby věnovali zvýšenou pozornost a péči nově nastoupivším policistům. Všímali si jejich samostatnosti a odbornosti, neboť skutečně doba „covidová“ měla za následek úpadek policejního vzdělání. Podařil se také pojmenovat následný problém po nástupu na základní útvar: „Kdo bude nováčky učit?“. V posledních několika měsících, dalo by se říci i letech, nováčky na základních útvarech učí policisté s prakticky nulovou praxí.

Definitivní shrnutím problémů do samostatných slov by bylo asi následující: praxe, vybavenost a provázanost. Věřím, že vylepšení těchto atributů by prospělo všem nově nastupujícím policistům a zároveň by jim velmi usnadnilo bezproblémový přechod do běžného výkonu služby.

Pakliže bych měl na závěr zodpovědět otázku: „jsou absolventi po ZOP připraveni do výkonu služby?“, tak i vzhledem k některým negativním skutečnostem si troufám tvrdit, že ANO. Následné získávání zkušeností od starších a zkušenějších kolegů je však bezpochyby nutné a žádoucí...

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo posoudit kvalitu znalostí a dovedností absolventů základní odborné přípravy a jejich praktickou připravenost poté, co se vrátí na základní útvar. Z poskytnutých materiálů, odborné literatury, vlastních zkušeností, osobní zainteresovanosti absolventů a vytvořeného dotazníku se mi podařilo splnit cíl této práce.

I já jsem od roku 2006 příslušníkem Policie ČR a součástí služby pořádkové policie. Za svoji dosavadní služební kariéru jsem prošel několika policejními útvary a pozicemi

První čtyři roky u Policie ČR jsem strávil jako policista hlídkové služby (OHS), kdy po následné transformaci, přerozdělení a vytvoření nového Krajského ředitelství Policie Olomouckého kraje v roce 2010 jsem plynule přešel na Pohotovostní a eskortní oddělení (PEO), kde jsem sloužil do roku 2016.

Po více než 10ti letech zkušeností služby „na ulici“ a zároveň jako člen pořádkové jednotky (PJ) jsem odešel na obvodní oddělení Policie ČR Olomouc 2, kde jsem se dokázal dostat opět přes hlídkovou službu, policistu s územní odpovědností, přes velitele směny až po propůjčenou funkci zástupce vedoucího na obvodním oddělení. Vzhledem ke svým zkušenostem mohu bezpochyby říci, že jsem poznal práci u policie jak z hlediska běžného policisty, tak z pozice vedení útvaru.

V prvních kapitole jsem se snažil vysvětlit, proč je služba pořádkové policie nezpochybnitelnou a nenahraditelnou složkou Policie ČR, bez které by nebylo možné zajistit plnění úkolů, které jsou od tohoto bezpečnostního sboru očekávány. Na výkon služby je navázáno několik dalších složek, které by bez práce policistů pořádkové služby nebylo možné realizovat. Zhroucením této největší a nejstarší služby v rámci Policie ČR by došlo k nezvratnému zničení a nekompetentnosti prakticky všech ostatních složek v rámci celé Policie ČR.

Ve druhé kapitole věnované hlavně základním útvarům služby pořádkové policie, a formám činnosti jsem důkladně rozebral a vysvětlil, co obnáší služba na základních útvarech. Dostatečně jsem se věnoval také specifikaci a náhledu na oddělení hlídkové služby, která je v hierarchii policie hned pod obvodním oddělením. Velmi podrobně jsem se věnoval také klíčovým osobám na obvodních

odděleních, kterými jsou vedoucí, jeho zástupci a také policista určený k řízení hlídkové služby, kterým je velitel směny.

V kapitole o základní odborné přípravě jsem věnoval dostatečný prostor k vysvětlení všech pojmů a záležitostí, které jsou spojeny se základní odbornou výukou ve školských zařízeních. Podrobně jsem se věnoval hlavnímu tématu, tedy jak jsou policisté připraveni po nástupu na základní útvary. Snažil jsem se také vysvětlit svůj pohled na dnešní základní odbornou přípravu a pokusil se najít a zakomponovat řešení, které by do budoucna mohlo zlepšit celkovou výuku a vylepšit připravenost policejních nováčků.

Za více než 16 let u policie, které mám nyní odslouženo, se mnohé změnilo. Mým cílem v této práci nebylo hodnotit, co bylo nebo nebylo lepší či horší. Stejně jako u civilních/soukromých firem i v rámci policie dochází k fluktuaci lidí. Někteří svůj služební poměr ukončí dobrovolně, jiní jsou propuštěni. S některými odchylkami to funguje i v civilním životě. Proto je důležité postavení personalistů, kteří mají za úkol tyto odchody od policejního sboru kompenzovat kvalitním nábořem. O úkolech personalistů však nebyla tato práce. Za důležité považuji především to, aby ve všech aspektech náboru a následnému vzdělávání nových policistů byla zachována především lidskost, úcta a respekt nejen mezi policisty a civilními občany, ale také mezi kolegy policisty a mezi nadřízenými a podřízenými.

Současná podoba základní odborné přípravy se často mění. S každým novým nastupujícím policejním prezidentem a (logicky) jeho novými dosazenými lidmi na klíčové funkce, dochází k obměně a hlavně změně strategie, jak postupovat v rámci základní odborné přípravy.

Osobně si přeji, aby byl policista nejen skvěle vybaven a vycvičen, ale také, aby měl odpovídající vzdělání. Protože pouze vzdělání v kombinaci s praxí a zkušenostmi a lidskými vlastnostmi jako jsou sebereflexe, pochopení a tolerance může přispět k tomu, aby byl „kolos“ jménem Policie České republiky živou, zdravou, konkurenceschopnou a prestižní firmou...

Seznam použité literatury

1. ARMSTRONG, M. *Řízení lidských zdrojů*, Praha, Grada, 2007, 10. vyd., ISBN 978-80-247-8632-2.
2. DALECKÝ, J., FILÁK, A., CHMELA, Z., ZÁMEK, D., *Vybrané problémy služby pořádkové policie*, Praha, PA ČR, 2009, ISBN 978-80-7251-303-1.
3. DONELLY, J.H., GIBSON, J.M., IVANCEVICH, J.M., *Management*, Praha, Grada, 1997, ISBN 807-169-4-223.
4. HRINKO, M. a kolektiv, *Pořádková činnost policie*, Plzeň, Aleš Čeněk, s.r.o., 2020, ISBN 978-80-7380-793-1.
5. HRUDKA, J., ZÁMEK, D., *Organizace a činnost policejních služeb*, Praha: Police History, 2012, ISBN-978-80-86477-56-5.
6. MACEK, P. a kol. *Pořádková činnost policie*, 1. vydání, Praha, 2003, ISBN 80-86477-16-9.
7. MACEK, P. a kol. *Pořádková činnost policie*, 2. upr. vydání, Praha, 2008, s. 44, ISBN 978-80-86477-45-9.
8. MIKŠÍK, O. *Hromadné psychické jevy – psychologie hromadného chování*, 1. vyd., Praha, 2005, ISBN 80-246-0930-4.
9. PORADA, F., FILÁK, A. a kol., *Základy teorie a metodologie policejních věd a teorie policejně bezpečnostních činností*, Praha, PA ČR, 2007, ISBN-978-80-7251-239-3.
10. PORADA, V., HOLOMEK, J. a kol., *Teorie a metodologie policejních věd a transfer vědeckých poznatků do policejní praxe (vybrané aspekty a problémy výzkumu)*, Praha, PA ČR, 2005, ISBN 80-7251-197-1.
11. ŠTEINBACH, M., *30 let Policie*, Policejní prezidium, Praha, 2021, ISBN 978-80-908139-0-8.
12. ZÁMEK, D., *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR*, Plzeň, Aleš Čeněk, s.r.o., 2013, ISBN 978-80-7380-429-9.

Interní akty řízení, použité zákony a materiály

13. Rozkaz policejního prezidenta č. 62 ze dne 8. dubna 2021
14. Pokyn policejního prezidenta č. 26 ze dne 20. února 2019
15. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012

16. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 181 ze dne 4. prosince 2006
17. Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky ze dne 17. července 2008
18. Zákon č. 361/2003 Sb. O služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů ze dne 23. září 2003
19. Pokyn policejního prezidenta č. 130 ze dne 10. června 2020

Internetové zdroje

20. dostupné z: <https://www.unyp.cz/cs/news/ceska-republika-osma-nejbezpecnejsi-zeme-sveta>
21. dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/cinnost-reditelstvi-sluzby-poradkove-policie-za-rok-2020>.
22. dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/reditelstvi-sluzby-poradkove-policie-268814.aspx>
23. dostupné z: <http://esiar.pcr.cz/kniha/> - e-SIAŘ
24. dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/odbor-sluzebni-kynologie-a-hipologie-904727.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
25. dostupné z: http://www.langer.cz/texty.php?menu=93&texty_id=100
26. dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utvar-policejniho-vzdelavani-a-sluzebni-pripravy.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>
27. dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-to-community-policing.aspx>